

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XVI. Нью Йорк, Четвер, 7-го Мая 1908. Число 19.

Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, May 7, 1908. No. 19

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америці приймає в місяцю Цвітні і Маю с. р. нових членів від 16 до 35 літ без вступного а від 35 до 40 літ за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. дня 20 Марта 1908.

Н. Нирчів предс.

А. Шаршонь нас.

С. Ядловский фінанс. секр.

Т. Лабовский ренорд. секр.

Повідомлене.

Отсим подаєсь до загальної відомости всім відділам Р. Н. Союзу, що Х. Головна Конвенція Р. Н. Союзу в Америці відбудеться в місті Philadelphia, Pa. на днях 7, 8, 9 і 10 Юлія б. р.

На підставі § 90 статутів Р. Н. Союзу, кождий Відділ, котрий сповняє всі свої повинности взглядом Р. Н. Союзу, має право вислати одного делегата на Конвенцію, котрий мусить бути членом Р. Н. Союзу. В тій цілі число членів буде залежати від числа осіб, котрі належать до Відділу і Р. Н. С. чи то на ціле чи на половину посмертного.

Делегат заступаючий відділ, складаючийся з не більше як 50 членів, має право до одного голосу, делегат заступаючий відділ, складаючийся з більше як 50 членів, а не понад 150, буде мав 2 голоси, а делегат, котрий буде заступав понад 150 членів, буде мав 3 голоси.

Всі відділи, котрі суть управнені до більше як одного голосу, можуть вислати на свій власний кошт на кождий додатковий голос одного делегата.

Відділи, котрі не хотять вислати делегатів, можуть дати заступництво делегатови другого відділу.

Жаден відділ, котрий не сповнив всіх своїх обов'язків взглядом Р. Н. Союзу, як несплачене вповні розмету або других належитостей, невиконане ухвал, розпоряджень або статута Р. Н. Союзу, несплачене старих довгів за віденки, книжочки, не буде мав права вибору делегата.

Всі делегати мають бути вибрані 30 день перед Голов. Конвенцією і їх імена мають бути донесені Голов. Урядови на руки рекордового секретаря Р. Н. Союзу також в 30 днів перед Голов. Конвенцією.

Кождий вибраний делегат, має бути заосмотрений в повномочіє від дотичного відділу, заосмотрене печаттю і підписом місцевих урядників, як також мусить вміти читати і писати.

Місце і час, в котрий відбудеться конвенція як також порядок конвенції, буде оголошено пізніше.

Від Голов. Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Jersey City, N. J. Apr. 15. 1908.

К. Курчів, предсідатель. А. Шаршонь, касієр.

С. Ядловский, секр. ф. Т. Лабовский, секр. рек.

Відозва.

До всіх пп. місцевих Секретарів Р. Н. Союзу.

Поважані Панове!

Отсею дорогою звиваєся всіх тих пп. Секретарів, котрі ще не зволили прислати всіх старих грамот і блянокетів, щоби зробили се сейчас, щоби могли ми вислати всім членам нові грамоти, котрі від давна лежать готові в офісі і нищать ся.

Старі грамоти і блянокети присилайте в комплекті не по 2 або 3, щоби не мусіли ми вислати по пару грамот, а тимсамим заощадите нам праці і непотрібних видатків почтових.

Тим членам, що вступили до Р. Н. Союзу перед днем 1 Марта 1907, нових грамот не можемо видати без блянокетів, понеже того вимагає реорганізація Р. Н. Союзу.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

К. Курчів, голов. предсідатель. Т. Лабовский, гол. рек. секретар.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет за місяць Цвітень 1908.

В. 39. Антін Кудлик ум. 12.III. 08.	1000.00
В. 6. В. Бук. Іванів ум. 3.III. 08.	1000.00
В. 58. Михайл Васів ум. 21.III. 08.	1000.00
В. 45. Тома Петкевич ум. 23.III. 08.	900.00
В. 114. Юрій Кулик утр. рук і ока	1000.00
В. 109. К. Пеляк ж. Антонова ум. 23.II. 08.	400.00
В. 119. М. Кабал ж. Мих. ум. 4.IV. 08.	400.00
В. 44. І. Тарасевич м. Анни ум. 9.IV. 08.	400.00
В. 53. Зоф. Гуменна ж. Стеф. ум. 14.IV. 08.	400.00
В. 53. Іван Динько невилд. слабість	100.00
В. 120. Юрій Завірний утр. ноги	200.00

Разом 6'800'00

Платня гол. урядників за Цвітень 165'00

Адміністрація Союзу за Цвітень 141'12

Весь розхід виносить 7'106'12

Розмет платить 8039 членів на ціле посмертне (кождий по 0.85 дол.) і 756 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союзу“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Відних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 0.99 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Курчів, предсідатель.

С. Ядловский, секретар.

А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

М а й.

7	Ч.	Сави мч., Єлисавети
8	П.	Марка єванг.
9	С.	Василія свмч., Глаф.
10	Н.	3. Митронос. Симеона
11	П.	Ясова, Сосипарта ап.
12	В.	9 муч. в Кизиці
13	С.	Якова Нав. ап., Дон.

— Дня 19-ого цвітня с. р. заходом бр. Пр. Тройці і при співзвучі Нйорського гімн. тов. „Гайдамаки“ відбуло ся вітворене читальні „Просвіти“ в Брукліні. Вітворене читальні відсвятковано вечером з декламаціями і сьпівами. Попри продукції Н. Ї. Боїна особливу увагу звернула на себе декламація д. Заплатинського. До читальні вписало ся кількадесят членів і вибрано слід. уряд: П. Муж гол., С. Біда кас., Ю. Павчак скр., В. Гудз бібл. Ми щиро витасмо нову читальню та і сподіємо ся, що усі Русини з Брукліна в недовзі згуртують ся у ній, щоби научати ся, просьвіщати, щоби пізнати „чия правда, чия кривда і чий ми діти“.

— Коли має бути Великдень. В англійськй парламенті поставив посол Пірс внесенє на зміну календаря а спеціально на установленє дати Великодня на день 7 цвітня. Як звісно, Великдень вічно пересуваєть ся, але може припадати тільки в часі між 22-го марця до 25 цвітня. Його реченє установленє на першу неділю після весняної повні. Вже

від довшого часу проєктовано реформу календаря, іменю розділити місяці рівномірно, так що би движимі сьвята, зависимі від Великодня, припадали все на означені дні. Пірс виходить з того погляду, що 365 днів звичайного року творять 52 тижнів і лишає ся ще один день. Тих 52 тижнів розділює ся на 4 пори року так, що на кожду пору припадає по 13 тижнів або 91 днів, з котрих роблять ся 2 місяці по 30 а один по 31 днів. Пірс отже постановляє на початку свого календаря сьвяточний день, котрий називає „Новим роком“, але котрий не вчисляє ся ані до ніякого місяця ані до ніякого тижня, лиш творить просто сьвяточний день. Оба перші місяці в кождім чвертьроці мають по 30 днів, а послідні в чвертьроці мають по 31 днів. Отже дні місяця і тижня слідуєть по собі однаково в кождім чвертьроці. Перший кожного чверть року припадає на неділю, першй кожного другого місяця на второк, а першй кожного послідного місяця припадає на четвер. Послідний день чвертьроку, отже й Сильвестра припадає для того на суботу, а Різдво завжди на неділю. Переступний день кожного четвертого року єсть другим річним сьвятом, котре припадає на день межі 31-го червня а 1 липня, Великдень і зависимі від него т. зв. движимі сьвята перетворюють ся на недвижні в той спосіб, що новий календар має вийти в жите на Великдень 1912, бо того року Вели-

кодні сьвята підходять найближше до 1-го цвітня і припадають тоді на 7 цвітня. Аж до того часу, каже Пірс, будуть англійські колонії і чужі держави мати досить часу, щоби приготувати ся до нового календаря. Так проєктє посол Пірс, але над його внесенєм перейдуть очевидно до порядку денного, як довго другі сьвітові держави будуть держати ся иншого календаря.

— З царства темноти. Київська „Рада“ доносить про подію, що являєть ся страшною ілюстрацією темноти, в яку сповите сільське населенє в Росії. В селі Берестовім, бердянського повіта, таврійської губернії, селянин Артим Муха почав жити з своєю дочкою коли їй було тільки 9 літ. І вона про се нікому все не признавалась. Але от на 14-му році вона від рідного батька заваготніла, і коли сього вже утаювати далі було неможливо, вона нарешті призналась матері. Але її мати під погрозами свого чоловіка все ховчала про се. Року 1906 дівча породило живу дитину і тоді старий Муха звелів жінці зарізати її. Жінка все відмовлялась від сього, а тоді він став грозити, що убіє її саму. Боячись лютого чоловіка, жінка таки задушила нещасну дитину, і потім уже вони разом закопали її спершу в кухні, а потім знов викопали й перенесли в курник. Далі Муха знов став жити по звичайному з своєю дочкою. Нарешті в лютім свого року дочка, досявши 16-ти літ і бажаючи поклясти всьому тому край, задумала вийти заміж. Та батько повстав проти сього. Тоді вона втікла й потай обинькалась з одним місцевим парубком. Батько-звір став мститись. над бідною дочкою, відбираючи їй то одєжу то що. І от вона не витерпіла й пішла у волю, де докладно. розказала всю сю історію з своїм. Батьком Тепер Муху арештовано і против нього ведеть ся судовє слідство.

— Казав собі заплатити за свій похорон. Якійсь шинкар в Гамбурзі давнійший різник, поставив ся о то, щоби люди ще по єго смерті мали о чім говорити. Шинкареви тому якось не вело ся і він знеохочений постановив був розпрацати ся з снм сьвітлом. Він пішов до якогось підприємця похоронного і замовив у него на суботу похорон для якогось пана, котрого тіло спочиває в місцевій трупарні. Після прийнятого звичаю заплатив єму підприємець 10 марок за то, що він у него похорон замовив. Діставши гроші, прогуляв їх, а відтак застрілив ся. Тіло єго зложено в трупарні. Як же здивував ся підприємець, коли на другий день прийшов ховати трупа і пізнав в ній того самого, котрий замовляв похорон і котрому він заплатив 10 марок.

Важна справа.

Звертаюсь отсим не до байдужних а до вас охочих до праці, молодих Русинів і Русинок, котрі вже в Америці по скілька років і вміють англійську мову.

Спишіть, будьте добрі, всі ті найважніші слова і вирази англійські, які кожний грінор або грінорка мусять навчитись, аби робити ту роботу яку Ви робите. Кожде англійське слово треба пояснити на руске.

Не тратьте часу а списуйте ті слова і присилайте до мене сейчас.

Хто се зробить дістане в своїм часі в дарунку гарну і пожиточну книжочку.

3 поважанєм

Jno J. Ardan.

с/о Mr. Bourret.

339 Second Ave.,

New York, N Y

PITTSBURG, PA., тов. Зап. Січ. відд. 171 подєє ю відомости, що місячні мітинги відбувають ся завжди в 2-гу неділю по першім.

А. Андрець секр.

NEW YORK, тов. Запорожська Січ, від. 117, визнає усіх своїх членів, щоби в дуже важній справі явили ся на надзвичайний мітинг в п'ятницю, дня 8-го мая с. р. в Harmonia Hall, 46 Ave A. Неявнийши ся член заплатить 25 цнт. карн.

П. Ярема предс.,

А. Пурковський секр.

ОГОЛОШЕНЕ.

Потребуємо дякоучителя сейчас. Має завести хоральний сьпів і учити 2 годни денно діти у школі. Мусить уміти дяківку і мати добрий голос. Москвофіла не приймемо. Відповідний кандидат дістане на початок 45 дол. місячно і доходи. Подання прошу прислати на адресу: Rev. N. Strutynsky, 106 Bickerdike Str. Chicago, Ill. Бели котрий з пп. дякоучителів не має потрібних кваліфікацій, нехай не старає ся о ту посаду, бо ми потребуємо абсолютно дуже доброго дірігента, дяка і учителя.

За руску гр. кат. парохію в Chicago, Ill.

Матвій Шавала прде.

Петро Винарський прде.

Янко Оленець секр.

Контора виміни грошей і Агенція Корабельна пересилає гроші до краю, продає шифкрти на всі лінії корабельні і полагоджує справи нотаріально-адвокатські. Пишіть на адресу: R. Publishing and Exchange Co. 184 Hudson Str., New York

Брак робсти

є причиною, що багато Русинів мусить оглядати ся за иншим занятєм. І багато багато ломати собі голову, кождь тавр фарм невинчайшо подешевіла. Пишіть сейчас по всім інформаціям, залучаючи марку на відповідь, на адресу: JOE CHACKAAS 184 Hudson Str. New York, N. Y.

Розмова з привидом про початки азбуки.

Анатолія Франса.

Я засидівся був раз до пізної довшо-довго писав серед нічної тишини. Лямпа прикрита абажуром освічувала лише стіл, а полиці з книжками, що займають чотири стіни кімнати, поринали в темноту. В печі вигоріло і ще лиш у попелі живіли рубіновим блиском останні вуглики. В кімнаті стало душно від густих клубів диму з папіросів. Передо мною в мишці з купки попелу курився просто в гору синявий димок останньої папіроски. Якесь несамолюбне п'яме залягло кімнату. Чути було немов якусь таємничу душу всіх книжок, що дрімали на полицях. Перо задріжало мені в руці і я задумався, що був над дуже скрутними питаннями, коли з диму моєї папіроски, ніби з пари магійного зілля показалася якась особа: по кучерявім волосю, довгих і блискучих очах, горбатім носі, грубих устах, чорній бороді, зачесаній асприйським способом, ясно-бронзовій красці шкіри, хитрим і грубо-змісловим виразі лиця, по кремезній будові тіла і багатім уборі спізнав я одного з тих Азіатів, що їх Греки прозивали варварами. На голові була в нього синя шапка у виді рибячої голови, вишивана зірками. На собі мав пурпуровий одяг, вишвианий рисунками звірів; у одній руці держав керму, а в одній табличку до писання. Його поява зовсім не збентежила мене. Що привиди показують ся в бібліотеці, річ се зовсім природна. Деж показувати ся тіням мерців, як не серед цих знаків, що бережуть їх пам'ять? Я просив чужинця сідати. Він не сховався.

— Не трудіть ся, — сказав, — і робіть своє, неначе-б мене тут зовсім не було. Я прийшов лише поглянути, що се ви пишете на отсім ледачим папері. Мене се тішить. Не аби я журив ся сим хоч трохи, що за думки ви можете висловлювати. Для мене лиш неказано інтересні букви, якими ви пишете. За цих двадцять вісім літ, від коли послугують ся ними, змінили ся вони дещо, та все-таки запічки, які виходять зпід вашого пера, не зовсім чужі для мене. Пізнаю отсе б, що за моїх часів звало ся „бет“, себто хата. Ось і, котре ми називали „лямед“, бо подабає на шпильку. Се г походить від нашого „гімель“, з карком верблюда; се а вийшло від нашого „афел“, себто голова бика. А вже отсе d, що ось його бачу, показувало би на „далет“, що дало йому почин, трикутний вхід до шатра, яке ми розпинали на пісках пустині, як би ви через скорочення не були заокруглили сього знаку нашого давнього бурлацького життя. Ви змінили „далет“ так, як усі інші букви моєї азбуки. Але не в докір се вам. Ви вчинили се лише задля поспіху. Час дорогий. Час, то золотий пісок, слоневі зуби і струсові пера. Житє коротке. Треба, не траючи ні хвилини, торгувати і подорожувати по морю, аби здобути маєтки і забезпечити собі на старість щастє і пошану.

— Пане, — кажу йому, — по вашім вигляді й бесіді догадую ся, що ви старий Фенікійєць.*)

Він відповів мені просто:

— Я Кадмос, а властиво тінь Кадма.**)

— В таких випадку, — відповідаю, — ви властиво не існуєте.

Ви лише мій і алегорія. Бо годі вірити всьому, що оповідали про вас Греки. Вони оповідають, буцім-то ви біля кириці Аресової забили змій, що зівав огнем, і повіривавши сій потворі зуби посідали їх у ріллі, де з них зійшли люди. Се лиш байка, а ви самі, пане, лиш казочне єство.

— Може бути, що я став таким протягом віків, і що отсі старі діти Греки перемішали мою пам'ять із казками, але се мені байдуже. Я ніколи не журив ся тим, що про мене будуть думати по смерті. Я журив ся і тішив ся тим, що доторкає земного життя і до тепер иньшого життя не знаю. Що се в мене за житє тиняти ся хитким привидом по запорошених бібліотеках. Таке житє привиди мені тим сумнійше, що я на землі не дармував ні хвилини і вів житє вельми діяльне. На сіяне змисливих зубів у боецькій землі мені не було часу, хіба що сими зубами мала бути зависть і злоба, які будили ся в душах китерийських пастухів на вид могого багатства і сили. Я ціле житє плавав по морю. На чорнім кораблі, прикрашенім із переду червоним, дивоглядним карлом, сторожем моїх скарбів, я дивив ся на тих сім Кабірів, що пливають небом у своїм блискучім човні і кермуючи після недвижимої зізди, яку Греки на мою пам'ятку прозвали фенікійською, я перепливав усі моря, пізнав усі краї. Я бував за золотом у Кольхиді, за сталєю в Халібах, за перлами в Офірі, за сріблом у Тартесі. В Бетиці я добував залізо, олово, кинопбер, мід, віск і смоли, і запуслав ся навіть на край світа, крізь густі мракни на понурій острові Бритицій. Звідти я вернув на старість сивий і навів із собою цини, щоб її відтак продати Грекам, Єгиптянам та Італіотам на вагу золота. Середземне море було тоді моїм ставом. На його пів-дких берегах я позаводив сотки контор, а славновісні Теби були лише цитаделею, що зберігала мої скарби. В Греції я застав дикунів уоружених деревляними списами і кремінними топорами. Від мене лише пізнали волю і навчили ся всім штук.

В його погляді і словах вражало тверде завзяте і я відповів йому непривітно:

— О, ви були безперечно купцем оборотним і розумним. Але за те не було у вас ніяких скрупулів і ви нераз поводили ся як розбійшак. Коли ви завитали до Греції, перша річ у вас була порозкладати на березі жемчуги і пишні тканини, а коли тамошні дівчата, ведені непереможною принадою, приходили самі, без відома родичів, аби налюбувати ся пожаданими річами, ваші моряки ловили цих дівчат, що даром кричали і плакали, і кидали їх на дно корабля, де вони тремтіли повязані, під сторожею червоного карла. Не вкрали ви таким чином, разом зі своїми, молодой Іо, доньки короля Інаха, аби її продати в Єгипті?

— Се дуже імовірно. Король Інах був начальником невеличкого племені дикунів. Його донька була біла і мала обриси лица ніжні, чисті. Відносини між людьми дикими і цивілізованими були все однакі від непам'ятних часів.

*) Найстарший культурний народ на світі, що жив колись в Малій Азії, на захід від Палестини. Фенікійцям приписують винайдення кораблів, скла, ковальства, письма і т. д.

**) Ім'я баєчне старого Фенікійця, який після оповідань старинних Греків мав перший винайти письмо азбучне і жив 2800 літ перед Христом. Перед сим уже старі Єгиптяне уживали письмо, але були се так звані гієрогліфи; прим. хотіли було написати слово „кін“ то і вималювали коня, орел — вималювали орла і т. д. Було се отже письмо, що складало ся з самих образків і тому було дуже трудне і невідоме. Кадм мав першні почати писати слова після звуків, так як се ми і до тепер робимо.

— Се правда; але ваші Фенікійці допускали ся нечуваних злодійств на світі. Не бояли ся обдирати саркофаги і грабувати єгипетські гіпогеї (підземля), аби прикрасити кладовища в Гебалі.

— Вибачте, пане, але неже-ж можете сим докоряти старому чоловікові, котрого вже Софокль називав старинним? Ми ледви від п'яти хвиль балакаємо у вашому кабінеті, а ви вже зовсім забули, що я старший від вас двадцятьма віками. Пригадайте собі, пане, що я старий Хананеєць і не годить ся мені дорікати кількома тримками та дівчатами вкраденими в Єгипті або в Греції. Подивляйтеся радше силу моєї інтелігенції і красу могого промислу. Я вже говорив вам про свої кораблі. Я міг би ще показати вам свої каравани, що мандрували в Ємен за кадилом і миррою, в Гарран за жемчугами й корінєм, в Етіопію за слоновою кісткою й гебаном. Але моя діяльність не обмежувалась лише на вимину та на торгівлю. Я був зручним ремесником тоді, коли решта світа дрімала довкола в варварстві. Як коваль, ткач, скляр, позолотник я доказував своїм генієм таких штук, що вони видають ся магійними. Погляньте на різьблені мною чаші і подивляйте тонкий смак старого хананейського позолотника. Не менше гідні подиву мої праці різьблені. Отсю вузьку смужку землі, що притулила ся між морем і Ливаном, я перемінив на чудовий огорог. Ще тепер найдете тамки виковані мною кириці. Один із ваших учених сказав: „Одні Хананейці вміли будувати водопроводи на віки“. Пізнайте ліпше старого Кадм. Треба вам знати, що Грекам подав я основи всіх штук. В заміну за збіжжє, вино і худобячі шкури, які вони мені приносили, я давав їм чаші, на яких цілували ся голуби і фігурки, які вони опісля наслідували та переробляли по своїй уподобі. Врешті я дав їм сию азбуку, без якої вони не здужали-б ані утравалити, ані навіть висловити подивляних вами думок. Ось чого доказав старий Кадм. Зробив се, що правда, не з любови для людського роду, ні для пустої слави, але для зиску: з надії певного дотикального зарібку. Зробив се, аби збагатити себе і на те, аби, коли постаріється, міг пити вино з золотой посуду, на срібнім столі, посеред білих жінок, що танцюють роскошні танці і грають на арфі. Бо старий Кадм не вірить ані в добро, ані в чесноту. Він знає, що люди лукаві, а боги, хоч сильніші, ще гірші. Він боїть ся їх, намагаєть ся переблагати їх кривавими жертвами. Не з любови. Нікого, крім себе, він не любить. Яким мене видіш, таким мене пиши. Але зважте, що як би я не був ганяв ся за сильними змісловими вражіннями, я не був би працював, аби себе збагатити, не був би винайшов штук, якими ви втішаєте ся ще тепер.

— А що ви, любий пане, не маєте досить розуму, аби стати купцем, і як писмак складаєте писання на моду Греків, то вам треба би віддавати мені божеську честь, бо мені завдячуєте азбуку. Я її винайшов. Затямте собі, що я сотворив її лише для вигоди в торгівлі і мені не снило ся, до чого вона придасть ся письменним народам. Мені треба було способу записувати все скоро і просто. Радо був би я зазичив ся в своїх сусідів, бо така вже моя вдача, що беру від них усе, що мені пригоже. Мені на оригінальності зовсім не залежить. Моя мова семітська, різьба в мене на-пів єгипетська, а на-пів асприйська. Коли-б у мене була знайшлась під руками яка будь добра азбука, я не був би тратив часу на винаходження. Однак ні гієрогліфи тих народів, що ви їх зовсім не знаєте, а зовте Гітті-тами або Хеттайцями, ні сьвята азбука Єгиптян не відповідали моїм-потребам. Були се писма трудні і повільні, придатні радше на се, аби записувати ними стіни храмів і гробів, як на швидко скоропись купця, що мав лише невеличку табличку при собі. Навіть скорочене і приладжене на скоропись письмо Єгиптян було все таки тяжке, запутане та невизначне. Мені прийшов до голови геніальний помисл вибрати двадцять два звуки і зробити з них двадцять дві букви моєї азбуки. Кожда з отих букв, себто значків, відповідала одному звукови і при їх помочи можна було зложити легко і вірно кожде слово. Не була-ж се думка геніальна?

— А вже-ж, безперечно, що геніальна, і то може більше, як ви самі думаєте. Завдячуємо вам річ просто неоцінену. Бо без азбуки годі записати точно бесіду, нема й стилю, далі ніякої більше ніжної думки, ні поняття, ні висшої філософії. Придумана до ведення торговельних книг, фенікійська азбука стала необхідним і одиноким знарядом думки, а історія її розвитку звязана тісно з розвитком людського духа. Ваш винахід гарний і безмірно цінний, хоч і він має свої хибки. Власне не прийшли вам на гадку самозвуки і тілечко геніальні Греки доробили їх. Така вже була їх вдача, що все на світі вміли довести до довершеного ладу.

— Я вам скажу, самозвуки мені все путали ся і мішали ся. Ви вже замітали може й тепер: старий Кадм говорить трохи крізь горло.

— Прощаю се йому радо, простив би йому майже й те, що вкрав був Іону, бо впрочім чим-же був той її батько Інах, як не ватажком дикунів, що ходив із писаною кременем палюгою? Я простив би йому й те, що навчив бідних і чесних Беотів зміслових танців Бахханток, простив би все за те, що подарував Грекам і цілому світові найдорожчий талісман, двадцять і дві букви фенікійської азбуки. З одних двадцяти двох букв вийшли всі азбуки світа. Нема на світі нічого, чого не можна би при їх помочи утравалити і заховати. Від вашої азбуки, божеський Кадме, походять азбуки грецькі й італійські, що дали почин усім азбукам європейським. Від вашої азбуки далі походять усі азбуки семітські, отже арамейські, гебрейські, а врешті сирийські й арабські. Отсе дало. Ось безмежне поведженє. Нема тепер, як земля широка і велика, ні одної азбуки, що не походила би від азбуки Кадма. Хто лише на світі послугуєть ся письмом, сей віддає тим самим почетом хананейським купцям. Кілько разів подумаю про се, я бажав би віддати вам найбільшу честь, добродію Кадме, і не знаю, як дякувати вам за ласку, яку зробили ви мені, позволивши провести зі собою, Баалем Кадмом, винахідником азбуки, годинку на любій розмові в моїм кабінеті.

— Любий добродію, запануйте над своїм одушевлєнем. Я доволі рад зі свого винаходу. А моя візита не приносить вам ніякої особливої чести. Мене мучить смертельна нудь, від коли я, ставши хиткою марою, не можу продавати ні цини, ні золотого піску, ні слонових зубів. Але чую, що запівав когут. Бувайте здорові і страйте ся здобути маєток; одинокое добро на отсім світі, се маєток і властє.

Сказав се і чез. Огонь у печі погас і я почув від нічного холоду дрож за плечима і сильний біль голови.

(З Літ. Наук. Вістника).

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П.-н.

(Дальше).

Скинувши із себе „ярко“ не то вже римських пап, але й царгородських патріархів, російська церков не розвинулась через те ні в глиб ні в ширину, як би міг хто думати, ані не вд була собі так потрібної свободи; а навпаки, приваючи на місце царгородського патріарха своїм „бо-сого“ батюшку-царя, вона мусіла виратись у царське ярмо, мусіла вийти на становище звичайної державної інституції, зависимої цілком від державної, сьвітської власти. І зовсім природно. — Коли найвищим зверхником російської церкви є цар, перший чинник державний, то й церков не може бути чимось иньшим, лише державною інституцією (заведенєм), бож прецінь яка голова, така і церков... У всякій же державі, в якій є державна, національна церков (себто така, що на-ходять ся лиш в границях якоїсь держави і має своє питомене, зверхнє начальство) сьвітська властє мусить мати сама по собі першєнство авторитету, перевагу над властєю духовною, тому, бо держава яко по-літична, не духовна органі-зація стоїть поперед всего сьвітським, політичним режімом, не духовним; сьвітська, політична властє державною управляє, вона дає державі напрям, сьвітська властє державу репре-зентує. А церков державна, представляючи собою лише одну, духовну, сторону державного життя мусить бути підпорядкована сьвітській властє таї естувати може така державна церков тільки як особне міністерство, як одно звено в цілій державній машині. Для себе, віддільно від сьвітської властє державна церков естувати не може, бо тоді, не маючи поза державного духовного середка і точки опору, або ліпше сказавши, не будучи членом одної вселенської церкви, вона становила-б справді державу в державі.

Сказане от тут мною спробую ще так пояснити. В межах одної і тої самої держави не можуть стояти побіч себе два осередки властє, себто сьвітської і духовної, однаково независимі, однаково верховні, бо як логіка і досвід історії учать, обі сї властє мусять попасти в конфлікт (борбу) між собою і вкінці одна з них взяти верх над другою. Тому, що сьвітська властє після всякого резону значить більше для держави чим властє духовна і сьвітський лише уряд є дійсним представником держави внутрі і навні, а церков по своїй суті є загальною, міжнародною і репрезентувати якусь державу чи народ ніяк не може, сьвітська властє мусить остаточно вийти в такого

конфлікту побідоносно, ані вона мусить перевертати, скажу більше уярмляти властє духовну. Сьвітська властє обнимаючи своїми раменами всі області державного життя, мусить об-нямати також і область церковну, бо державна церков є лише складовою частію загальної державної системи... Так російська церков силою свогого становлєн-ня як церков державна мусіла статись звичайним со-бі, так сказати б, релігійно-державним „учреждєнієм“, над яким верхує правитель-ствєний, царський уряд. Сего верховництва сьвітськї властє над церквою не треба одначе зараз так розуміти, що та сьвітська властє мусить вторкатись навіть до догматів віри і до всяких взагалі справ церковного життя; ні, коли державна властє має строгий нагляд над церквою чи радше її єрархією, коли нема ніякого зовнішнього регуля-тора, що гальмував би бо-дай як так сей вплив держави на церков, коли цар є послїдною інстанцією в справах церковної ад-міністрації, те саме вже біль-ше чим вистарчає на се, щоб держава над церквою верховодила і держала її на своїм припоні... Впро-чим для скріпленя могого твердженя, що російська церков — се державна ін-ституція, я наведу бодай кілька слів із „Нового Вре-мени“, найповажнішої (ре-акційної) російської часо-писи. В н-рі 1902, із 16. VI, 1881. р. писав один член государственного Совѣта про російську церков так: „Теперішня російська цер-ков зовсім не церков, а державне заведенє, котро-го Служба відправляєть ся чиновниками (урядниками) облєченими в єпископське і сьвященниче достоїнство під надзором канцелярий, подібно як в прочих уря-дах“! І така характеристи-ка зовсім справедлива, бо державна церков інакше виглядати не може.

Йдїм далі. Всяка інсти-туція, хоч би й як вона на-око мала неполітичний ха-рактер, мусить в послїдній свїсї метї служити держав-ній цілі тому, бо вже сама-рація ествованя якоїсь ін-ституції в державі не може бути иньша, лиш така, щоб із сїї інституції виходило добро для держави. І за-для сїї причини, що ро-сійська церков є держав-ною інституцією, мусіла й вона піти на вислуги дер-жавній політиці, мусіла — прямо сказавши — статись релігійною агентурою ца-ризма, хоч така служба церкви політиці й як іде в розріз з її духовним гід-ністю, з її божественним завданєм. — Що російська церков впряжена в ярмо політики, се так загально-відомо, що й злишним вва-жаю мною про те говори-ти.

Ось прим. нераз можна читати або чути, як ріжної-масти русифікатори послу-гують ся у своїй пропаган-ді таким кличем: „адін цар,

адна вера, адін народ". де одже царя, себ то царську політику кладуть побіч віри, значить церкви. Чому? Бо державна, царська політика і державна, царська церква — се майже одне; хто стаєть ся членом російської церкви, сей вважаєть ся і політично „благоннадійним“, а й самим „русским“, Москалем, хоч віра зовсім не є сам чинником, що становить суть народности. Російська церква — се средство до ви-народовлювання, обрусіня. Або чому забороняла так довго російська цензура печатати навіть переклад сьв. Письма на українській мові, хоч печатати переклад сьв. Письма можна було в Росії і на мові татарській; чому батюшки на Україні не сьміють проповідати слова божого „розумімою народом, українською мовою, лише державним, російським я-иком? Тому, бо обрусительна, царська політика спрямована проти України; там то і церков мусить йти слід в слід за державною політикою і вона мусить бути проти українська та-кож обрусительна. Або шей таке. Най цим. російська поліція зробить „доклад“, що якийсь там архієрей посьмів не то вже взятись за якусь роботу саму в собі зовсім хосенну, але посьмів лише виявити свої симпатії до якогось руху, на який правитель-ственні вершки в Петербурзі дивлять ся кривим оком, чи такому архієреєви не скрутять голови або чи не запроторять його в яку глуху закутину Росії! Нераз навіть таким „самим адміністративним порядком, як се дієть ся з иньшими державними чиновниками? Підпишуть, мовляв, в „Пітері“ бумажку, в Пітері сказали — і справа скінчена. Так перенесено не давно тому буцім — то „для польови служби“ подільського архієрея Парфенія в чисто московську, тульську губернію лише за те, що, будучи українцем з роду, виявляв він прихильність до української справи.¹⁾ так, якби то любов до свого народа не була чимось зовсім природним, тільки якоюсь провинкою, прогріхом... Такі ж чорносотенні черці почаївської Лаври могли у своїй часописці під наголовком „Почаївській Листові“ проповідати цілком отверто погром євреям і всяким по-ступовішим елементам в Росії (коли там родилась серед страшних судорогів нова „конституційна“ ера) і за те нічого їм не було, тому, бо й правительственні сфери в Росії сприяли таким чорносотенним затіям, або радше, вона самі були чорносотенні. — Так, російська церква, ставши державною рабинею, мусить творити волю держави і сказати так, як державна власть її розкаже.

Українець-Москаль-Поляк.

Спілки і стоваришеня є і у Москалів і у Українців. Вся різниця однак полягає в значіню товаришів. Українська спілка, як урм. чумацько-рибальство, чабанство передовсім визначає ся малым числом спілників і цілковитою рівністю поміж товаришами. Де треба голо-ви або атамана, там его товариші обирають, однак він дістає провід лише завдяки або більшій знакомості в данім ділі або свому спритови — і надгору дню за се буває більша пошана а ніколи більший хосен, більша часть з спільного заробітку. У Поляків стоваришеня зовсім нема, се не лежить в характері народу. У Москалів „большак“ сам за всіх годить ся до роботи, сам порядкує куди кільки треба робітників. Від роботи однак він сам зовсім відхиляє ся і лиш є проведаром і наставником в роботі. За ур-від і догляд він бере найбільшу часть з спільного заробітку.

Ще яснійше видно є різниця характерів в їх політичних ідеалах за які він боре ся і які він хоче створити.

Москаль знає слухати лише начальства, авторітету, і то слухати безусловно, без ніяких застережень. Він проти такого послуку не тільки не протестує, не супротивляє ся ему, але противно, уважає таку підлеглість дуже потрібною, позитивною і корисною.

Українці мають иньший ідеал — се правда, воля, громадянська рівноправність. Се видно зі стародавнього віка, видно з козацької ради, видно на Запорожжю, де завжди члени мали повну волю і рівноправність, де всі були однакові і рівні.

Поляки се прихильники аристократизму; ціла їх суспільність аристократична.

Пригляньмо ся далше, як є три народи відносять ся до віри.

Віра Українця лежить у його серці. Він дуже мало звертає увагу на обрядовість. Він люблячи усім серцем і душою свою віру при сїм однак поважає також і віру других. Поляк відзначає ся релігійною нетерпимістю — він буде в імя віри гнобити жорстоко усякого, хто з ним незгідний. У Москаля меншу вагу має віра а за те на першій місці стоїть обряд, мертва буква. (Порівняти лиш раскольників і їх спори про се чи казати „Господи помилуй“ чи „О, Господи помилуй“ про согубне і трегубне аллелуя, чи „рождєнна а не-сотворєнна і т. д.) Москаль як і Поляк відзначає ся великою нетерпимістю в вірі.

Коли приглянемо ся орнаментів (яких прикрас уживає ся) то побачимо величезну різницю. Поляки любують ся в дуже яс-

кравиц кольорах та вважають, щоб не було багато кольорів, але щоб одного кольору було багато. Приміром на се нехай послужить краківське народне убранє, де еднають ся зі собою краски синя і червона. Крім сего у них є великий назил до прибираня ся уськими металевими цвяхами, як бляшками, цвяхками, перстєнями і т. д. а усе те лише тому, щоб похвалити ся. Так єме і у Москалів бачимо величезний нахил до пестроты, однак Москаль не в олоає ся уже як Поляк двома кольорами — він чіпає на себе 7-8 кольорів щоб аж горіло. Приміри сего мож бачити усьуди: на народних убранях, на будовах (пр. Церков св. Василія блажен. в Москві; на неї без того, щоб не зарізало в очах і глянути не можна). Українська орнаментика має невелику кількість прикрас і они все відзначають ся великою мірністю кольорів.

А тепер в який спосіб роблять прикраси? Українці у своїх прикрасах вибирають або форми геометричні (се є колеса, квадрати, пятаки, шестикутники і т. д.) або рослини; з рослини уживає ся все лиш є часті: листок, квітка, галузка, а гіколи ціла рослина. Москалі любують ся знова передовсім в прикрасах зі свята звіряного, як голубки, лапки т. д. Як же прикрашають щонебудь рослинами то все цілими: вазон з деревом, цілий кущ і т. д.

Тут не мож проминути і танців, бо кождий танець має свій початок чи то воєнний, чи релігійний чи любовний.

Польський народний танець — мазур — має воєнний початок (атак квалерії) так само краковяк (партизанська війна) польонез — представляє релігійну церемонію. Московські народні танці „бичок“ та „комаринської“, се властиво не танці а всякі викрутаси зовсім вільні, як кому завгодно („праву моему не прєпятствуй“) Українські танці: коломийка, метелиця, горлиця, мають усі любовний підклад.

І наукою розрізняють ся ті народи. Москалі виказують найбільше дару до наук натуральних і технічних. Поляки мають нахил до філософії і історії — які займають три чверти усеї їх літератури. Українці відзначають ся великою пристрасією до наук гуманітарних, як право, історія культури, література, політична економія і иньші.

Українець уважає за гарне і добре усе те що сильне і дуже а Поляк, що приємне і любє.

І отсе подали ми характеристику трьх народів: Українців, Москалів і Поляків, користуючи ся довшою працею покойного перед пару тижнями професора київського університету, Волод. Антоновича під заголовком: „Три національ-

ні народні типи“. Читачеві легко побачить, що ціки наведені тут народів є дуже відмінні, вельми різняють один нарід від другого. А ці ціки разом взяті становлять характер даного народу. І усе може змінити ся, народ може зовсім затратити свою культуру, може затратити навіть і мову, однак характеру ніколи. Характер, се річ така, якої цілі тисячки літ цивілізації і науки не годні відмінити; по тисячах літ, коли ватїть з первісної мови не лишити ся і слїду, характер (вдача) народу остане завжди та сама...

А чи характер отсїх трьх народів є той сам, се вже лишаємо до оцінки наших пов. читачів. —

Дописи.

З Нью Кенсінгтон, Па.

Перебуваючи давнійше в містечку Карнегі, Па. а будучи вільний від роботи, з нагоди свята Воскрєсенія Христового, зібрала мене охота поїхати і подивити ся на свою давнішу вітчизну. І тепер ділю ся з читачами тим що я там видів.

По службі божій, всі люди, росходили ся спокійно домів, зелаючи оден одному „вє-єлих свєат“. Потім дїгвора почала гаїлки виводити, співачи при тім піснї: „Ще не вмерла України“, „Не пора“ і „Який то шумний вітер“. Я, яко гість приглядав ся сїй забаві і дуже мене веселило, що такі малі діточки, так красно забавляють ся. Аж ту давлю ся, громада людей як незарєгоче ся, всі в оден голос, що аж певно на другий кєнець улиці було чути.

Задїкавало мене се, приходжу близько, прислухую ся, тай і я собі в зьміх.

А чи знаєте пов. чит., з чого? От що, розкажу вам: оден чоловік сказав, що якийсь бородатий батюшка нюхаючи за охлупами у абде-русских зрадників, а ідучи звідтам до стріткарі підхмелений, упав і цілком по „абшеруски“ погаратав собі ніс.

Видко, то абшерускія батюшки знають добре сьвятити пасху, бо як показало ся і віску сьвятити а потом мусїли і пити, та єще і на останку і вином закусувати. Ба, ще що? Малим дітям приочно давали також віску пити, щобі вже від малу затвердити їх в твердо царославній вері. От таке то, пов. чит., я бачив і чув на гостині в Карнегі, Па.

Бувший гість.

Що там у Вінніпегу.

(На допись Лазаровичову з Вінніпегу — Новопрїбувший сьвященник — Подорож Бодруга). — З дописі д. П. Лазаровича поміщено в ч. 17 „Свободи“ виходило-би, що у Вінніпегу Русини - Українці про нічо не дбають, як лише про одну п'ятіку жи-

вучи брудно: ділами, словами і гієнічмо.

Ми попередно багато подібних дописів читали в тій же „Свободі“, ще й тепер, але з того всього виходить порожних слів купа, а діла мало.

Не вже один чоловік, що де-там в кутку сидить, та що боліжно вразить во го п'ятіку і гуляння тих людей, що пустили ся тою дорогою, зможе спинити їх? Ніколи! Треба не лише написати та зивати, але й самому бодай маленько, але зробити щось. Одного, двох із всіх знайомих привести до розуму — научити. Се більшу вартість мати ме, чим кілька шпальт зиваючих гучних слів написати. В „Свободі“ — думаю — подібне прочитає лише той, що сам сьвідомий в най більшій скількості, або в найменшій, як жити і що робити аби бути чоловіком культурним.

Дух часу і обставини се є найлучший лікар на ліченє піяків.

Весь, що написав д. Л., суть то факти — і то болічі факти, так що порадиш, коли много пацієнтів у лічницях публичних заживають тої медицини - алькоголю, котрий їх вдоволяє. Піяки робили би щось лучшого, але вони за п'ятіку вічно лучшого не знають.

Прїїде емігрант. Годований, без цента очікує в журбі роботу валяючи ся по під офіси. Його штуркують полісмени, — чого сам сьвідком був, — ба навіть водою обливають, де збогато робітників стоїть на улици. Він зневірений, по горджуваній всіми відстане роботу і робить. а коли вчує до того „гаряч“ всю силу лавив би на купі піску лише за то, щобі його бос не сквітував.

Заробить пару центів, прїїде до міста, раз нема до чого взяти ся, або чим задоволити ся! „Щож, ходім випемо по одній“. „По одній, то по одній“, — і так з дня на день; і так з молодих людей стають ся невідступні товариші чарки, але всеж таки час їх з часом вилічує. Розумієть ся, що не всі з них, лиш небагато остаєть ся наложовими піяками. Отже, як я сказав, такого чоловіка ніхто перед тим не навчив, як на сьвітї жити, але й не далеко той час в котрім наш брат стане оминати коршму американську і навчить ся, як жити має.

Треба ділі праці! Крик не допоможе.

* * * Н 73

На Великдень тутешні Русини тішили ся сьвїдким сьвященником, Васи левичом, котрий прїїхав просто з Галичини. І ще навіть нічого злого не стало ся, як Базиліянин в француско-руській церкві кричав і почав перші атакуючі заходи, але мабуть нічо не зможе бо о. В. остане ся. Побачимо, що доброго він пічне?...

Кажуть, що Б друг виїхав до Стейтів де буде побирати місячно \$ 100, а М. Бачинський \$ 60. За собою потягнуть саму сметанку незалежної церкви а в Канаді позівставляють ся о. дяки та о. паламарі. Тепер ми бачимо, що всі, котрі стали незалежними палами, не дуже то дбали про добро, але про кишені.

Патка.

Вінніпег, Ман.

До тепер у Вінніпегу вже є три товариства: старе т.в. ім. Шевченка котре „реформували“ на тов. соціалістичне більшість членів, читальня Кан. Зоря при незалежній церкві і читальня Просьвіти недавно заснована; в першій за богато демагогства, що є причиною занепаду, друге спить, а третє почало розвивавати ся з великим заінтересованєм. Напишім де що про перше ім. III. і про третє чит. Просьвіта. Перед прїїздом Терненка тов. III. вже було направило ся. Міжусобицї уставали і непорозуміння направили ся. Терненко не зумів повести організацію так як слід, але то весь же минуло, а вмісто тов. Научного істнує С. II К. Я зі свої сторони бажав би лучшї роботи і таки вірцевої бо всі християни думають, що в гали т.в. ім. III. чорт заселив ся. Читальня Просьвіти розвиваєть ся, та по моїх гадах, як скоро розвиває ся так і лічне завивати ся. Перед виб.рами звичайно, так водить ся в Канаді що ніхто не посидить. Що до читальні воно ніби увійде, бо кождий побажав не мішати ся в політику, лише стреміти до Просьвіти. Та мабуть не обїїде ся без політики, бо в товаристві ліберали і консерватисти. Вже щось там п. Стефанік мав говорити і хвалити ся своїм королівством особи. Оногди переглядав я старі числа К. Ф. і подивив Стефанікові компліменти, але лише компліменти: великого формату між рядками коротенької біографії фотографію. Слова про Ст. звучали, що він мав зробити дуже багато і я повірив їм, та побувши довший час у Вінніпегу де відав ся, що се чоловік не великих заслуг. Не заслуговував того вшановку, ба навіть не зуміє відплатити ся! Не маю я тут злах намірів, та дуже жалую редактора, що помістив щось подібного. Чоловік, що не заслугує того, стає ся повний пихи, погорди і думає, що він надчоловік... король! Воже ти незмірний! — думаю собі: Та-же люди такі як Антонович, а життя не дочекали ся тако-го, а тут Стефанік, Теодо — той чоловік що кождо го дня в готелі буває і не розлучує ся з батлею за-служив собі такого. Що то за учителі (сам не знаю..) Чи Ви не мали між собою ліпшого від Стефаніка?

Шмидт.

1) Давня „Дїло“ ч. 54 в 1908 р. (Дальше буде.)

"SWOBODA"

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
124 Hudson St., New York, N. Y.Published by
Ruth. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906 at the post
office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879**„Свобода“**видається для руского народа в
Америки і орган „Р. Н. Союзу“,
видається щотижня в Четвер і
комітет:в Америці на 12 місяців... \$2.00
за стар. крау на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців... \$1.00Оплатувати газету треба все-
гда в гори.Гроші треба посилати в ре-
дакцію листом, або через
експресовий, або поштовою по-
штою (money order). Money
order, то є карточку, котру діста-
єте від почтара або агента на
експресовій офісі, пішліть нам,
і без того ми не годні грошей
виставляти.

Адрес:

"SWOBODA"

124 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Хто хоче, щоб його адрес змі-
нили, мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.**Про вбивстві Потоцького
в Галичині.**І по одному боці труп
убитого польського магна-
та, а по другім шибениця
для молодого українського
студента.Отсе є останній вислід
польсько-українських від-
носин.Кажуть — історія є учи-
телькою життя. А однак-
лике ж мало Поляки на-
вчилися з нїєї. Бо коли-
вони заглянули до карт
історії, то побачили, що
такі вибухи, як останній
акт Сичинського були все і
всюди тільки наслідком
гніту, наслідком насильно-
го давлення прав одного на-
роду другим, що вони вибу-
хали лише тоді, коли усе
правні дороги законного за-
десить учинення показалися
голосом вопіючого у пу-
стині; і тоді вибухали такі
акти розпукки, як сей по-
слідній, щоб знайти вихід
з кайданів неволі, якими
сковано свободний, народ-
ний розвиток. Щоб не шу-
кати далеко вкажемо лише
на сучасний рух в Македо-
нії, в Ірландії, а передов-
сім в Росії — де прецінь
самі Поляки беруть у нїм
значну участь.Скажуть нам: Австрія —
не Росія. В Австрії обов'язує
конституція!... Се правда.
В Росії суть угнетені всі,
нікому його угнетене
не кидася так в очі, як
приміром у Галичині, де
кождий Русин-Украї-
нець що дня бачить і від-чуває на собі, що хоч він
має якусь конституцію (на
папери), що хоч він, буди-
має такі самі права як і
Ірландія, то сему послідньо-
му далеко більше вільно,
як навіть на се конститу-
ція дозволяє. Отсе разача
нерівність у практиці,
в порівнянню з їх рівно-
стю на папери є най-
більше разачою та обурю-
ючою для угнетеної часта
горожан і родить безмежне
почуте кривди і пониження.А що Галичина є власне
там краєм де конституція
є лише на папери, сього
ніхто не заперечить, ба на-
віть в часті признає се не-
давно у промові в буже-
товій комісії навіть презес
польського кола, Гломбін-
ський.Доказують сего також сі
хуліганські оргії, які від
12-го цвітня по улицах
міста Львова безкарно, ба
навіть під оком п. к. ав-
стрійських комісарів і полі-
ції діють ся. Ось короткий
опис сих оргій:В першій хвилі польська
публика не знала собі ви-
робити одноцільного погля-
ду на подію — і над фак-
том дискутовано різно, аж
коли надзвичайні видана
газет стали вирабляти опі-
нію, запанували справдіш-
ні шовіністичні шали, яко-
му вираз дало віче „наро-
дової“ молодіжи і формаль-
ні погроми на лад „истин-
но-руський“. Віче почало
ся (12 го цвітня) о 7
год. вечером під паматни-
ком Міцкевича, а учасни-
ками його були вшехполь-
ські академіки і гімназіаль-
ні ученики.На вічу з уст бесідників
лунали поклики:„Вісі mordować
Ukrainców.“Правдиві погроми почали
ся в понеділок дня 13-го
цвітня. Вже в полудневих
годинах відомо було, що
„истинно“ польська „бо-
юфка“ підпомагана „истин-
но-руськими“ чоросотен-
цями готує справдішній
погром на українські това-
риства, інституції, а навіть
приватні дома.Погроми почали ся —
немов на глум — від по-
ходу з під паматника Міц-
кевича. Коло години пів до-
осьмої напали на монастир
Восиліанок при вул. Зиблі-
кевича. Прямо нема слів
для опису переляку, який
запанував серед безпоміч-
них жінок через нежданай
напад. Каміне летіло гра-
дом і то з такою силою,
що вибивало не лиш фрон-
тові шибви з рамами, але
розбивало також образи на
протилежних стінах. Одній
учениці, яка ще вчила ся
на першій поверсі, камінь
пролетів саме попри голо-
ву. Щоб спасти дитвору від
очевидного каліцтва або й
смерти, повели їх монахи-
ні внутрішнім ходом до
церкви. Тай тут не дали
погромщикам супокую, бо
як довідали ся, що дівчата
є в церкві, то й туди поле-
тіло каміне. Бомбардована
й лайки на „гайдамачкі“
тягли ся доволі довго, аж
вкінці надтягла поліція, таздобула ся лише на ареш-
товане одного гімназіста.
На команду вшехполь-
ського академіка-паначи-
ка: „Тераз на Длугоша“!
пішли погромщики під при-
ватну жіночу гімназію Ва-
силіанок, та там не могли
собі дати ради з брамами.
Уступаючи, заповіли, що
вернуть ще „завтра“ себто
вінтерок.Під „Академічним
Домом“.Від вул. Длугоша на Су-
пінських, де стоїть „Ака-
демічний Дім“ дорога близь-
ка, та погромщики зроби-
ли велике колесо і закрали
ся під будинок „Академ.
Дому“, низком через вул.
Калічу й цитадельну гору.Узброєні в залізні дру-
чкі, каміне і револьвери ви-
сунули ся в одній хвили
многонадійні молодці зза
дерев, станули під „Акад.
Домом“ і зачали виважува-
ти двері. Більша частина
вікон розлетіла ся в одній
хвили на кусні. Житє льо-
каторів „Акад. Дому“ бу-
ло поважно загрожене тим
більше, що під сєю пору
велика частина студентів
вихала вже на великодні
ферії. З дому штурм, бом-
бардоване, военні оклики,
погромщики додають собі
духа, думаючи що туй-
туй злізнуть молодих
„гайдамаків“. В сій хвилі
яко остоорога для товпи па-
де з вікон „Акад. Дому“
кілька револьверових ви-
стрілів у воздух з загро-
зою, що коли дальше бу-
дуть бомбардувати і доба-
вати ся до брами, то стріли
падуть в товпу. Гук ви-
стрілів зробив своє. Молоді
„истинно-польські ризари“
в одній хвили стратили
відвагу і в неладі, розси-
пуючи ся на всі сторони
і ховаючи ся в тїнь дерев,
з криком і верезком втіка-
ють на вулицю Сучинсько-
го і Мохнацького і безпеч-
ні за плотом ще якийсь час
шлють на адресу „Акад.
Дому“ слова: „oprzyszki,
zbojce, dzicz, hajdamaki“ і т.
д.Тут згадаємо, що до поль-
ських погромщиків прилу-
чили ся і члени москвофіль-
ського „общества“ „Другі“
і „истинно-руськїє“ гімна-
зіясти, а також і другі
чорносотенці, між иншими
бувний „наборщик“ а те-
пер возний в канцелярії
общества Качковського А.
Ільчишин. Вони то служи-
ли першими проводирами
погромщикам, показуючи
їм льокалі українських то-
вариств і приватні мешка-
ня видніших українських
діячів.Погромщики гуляють
в ринку.Інша партія погромщи-
ків „одобрена“ під колю-
ною Міцкевича напала пере-
довсім на книгарню Нау-
кового тов. ім. Шевченка,
при чім зранено каменюкою
одного функціонера книгар-
ні п. С. таки в середині
книгарні, нїм ще послу-
скають залізні занавіси. Відси
потягла товпа під „Про-
світлу“ і під редакцію „Ді-
ла“ і „Свобода“. Бато ка-мінем шибви на першій і
другій поверсі, добувано
ся до брами так ординарно,
що на ті сцени обурювали
ся навіть польські прохо-
жі.

Дальші погроми.

О три чверти на 10 на-
близали ся демонстранти
з даким криком під „Наро-
дну Гостиницю“. Функцію
нарі „Гостиниці“ ще за
дня просили поліцію охо-
рону, телефонували і в хви-
лі нападу, але поліції як
не було так і не було. А
тут кидано камінем у ви-
віски, в остальі ще з вечера
неосвітчені вікна каварні,
а навіть у готелів, комна-
ти на другій поверсі. Ки-
дано величезні каменюки
з такою силою, що прорі-
зали цілий каварняний льо-
каль і відбивали ся аж о
другі стіни. Побито лампи,
поруйновано уряджене ка-
варні, поналакувано гостей
в готелі, яких каміне гони-
ло з ліжок. Поліція явила
ся і тут аж по всім, та ли-
ше визвала до „rozejscia
sie“. Не арештовано нікого
і пуцано погромщиків далі
„подвизати ся“ під семинар
духовний і на площу свв.
ЮраО 9 год. товпа сфантизо-
ваної вшехпольської і мос-
квофільської чорної сотні
станула перед семинарій-
ним будинком, зачала ви-
важувати браму і бомбар-
дувати камінем вікна. За-
грожені мешканці семинара
почали боронити ся, кида-
ючи на погромщиків полі-
на. Се їх так подражало,
що вони почали стріляти
з револьверів. Аж коли
один питомець кинув крик
вікно бляшану мидницю, і
перестеріг голосно, що се
„бомба“, серед молодих
паничків повстала нечу-
вана паника: в страшеннім
переполосі, перевертаючи
одні других, втікають пе-
ред „бомбою“ і лишають
семинар в супокую.Товпа погромщиків ру-
шила дальше. На вулиці
Сикетускій вибили вікна
в канцелярії адвоката Феда-
ка, який даром зважав по-
ліцію, потім рознесла дов-
жезний паркан коло площі
де буде ся руський театр,
та погнала дальше під свв.
Юр, де однак застали бра-
ми позамикані, а щоби да-
ти опуст своїй чорносотен-
ній вдачі, посипали камі-
нем на катедру.При вул. П. Скарги по-
громщики знищили ціло-
вито дяківську бурсу.Дальші погроми по
похороні.По відпровадженню вби-
того намісника на заліз-
ничий дворець, зібрали ся
Поляки опить коло памат-
ника Міцкевича та посиди-
ли ся знова тровлення на
Українців. Відтак пішли
опять гуляти по місті, ви-
биваючи в українських при-
ватних домах і інституціях
вікна.Кацапські провідники за-
вели своїх союзників на
ул. Сокола, де містять ся
інститут свв. Ольги. Полі-
ція тим разом в час замі-
тала погромщиків, та пе-решкодила їм знищити сеї
інститут.За се з цілою скажено-
стю кинули ся вони на
книгарню тов. ім. Шевчен-
ка, де повибивали всі шиб-
ви в вікнах, знищили дорогий
пильд і порозкидували
книжки. Поліції не було і
сліду.В кождім домі, де були
українські вивіски, вибива-
ли вікна, зривали україн-
ські написи і т. д.Поліція збралася
з погромщиками.Польська часопись вихо-
дзя у Львові „Głos“ пише:
„Від одного з очевидців
дістаємо таке письмо: В
ночі з понеділка на вторник
був я свідком такої сцени:
На ул. Академічній стояла
купка академиків і дружно
говорили з кількома п. к.
австрійськими поліціантами.
Академіки хвалили полі-
ціантів, що вони все пі-
вно приходили, та при-
сім частували їх цигарами.
При сім були присутні два
п. к. австрійські офіцери,
Поляки.Про спілку погромщиків
з поліцією свідчать само-
певність погромщиків і їх
щирість, з якою вони роз-
повідають кождому цікаво-
му прохожому про те, куди
вони дальше підуть і що
будуть громити.За цілий сей час арешто-
вано кількох лише погром-
щиків і то сейчас випущено
їх на волю.І чи се свідчить, що
Русини-Українці мають
рівні права конституційні
з Поляками?...

Голоси преси.

А тепер пригляньмо ся,
як говорять дневники про
сю сумну подію.Львівський польський дне-
вник „Głos“ пише з того
приводу:„Розпучливий вчинок
Сичинського мав за підклад
ненормальні відносини, які
панують в Галичині. Полі-
тичний терор, се оружє
незнане в конституційній
державі. Але чи Гали-
чина належить до
конституційних кра-
їв? Чи конституція
запоручена нам в те-
орії примінює ся у
нас в практиці? Колиб
ми мали фактичну консти-
туцію, колиб у нас пану-
вали нормальні відносини,
не малиб ми трагічного
випадку, який став ся в
неділю. Правда, тоді б не
мали ми також такого на-
місника, як гр. Потоцький.За поступок молодого
чоловіка, що по-
пав в розпук, не
можна робити відві-
чальним український
народ, так само, як не
можна робити відвічальним
польського народу за вчинки
гр. Потоцького.Галицька польська преса
оцінює замах виключно зі
становища поліційного.
Злочинець, лотр — отсеемітети, котрими вона за-
сипує справця замаху. Га-
лицька преса є навіть чин-
ніша від прокуратурії і
поліції. Інших точок по-
гляду галицька преса незнає — і се є для неї ха-
рактеристичне. Людяність
Галичини повинна глибоко
стидати ся преси, яку має.
Польско-українська бо-
ротьба вийшла в остру ста-
дію. Від правлячих факто-
рів залежить, чи Галичина
буде країною конституцій-
ною, чи — Ірландією.Бажаємо зимної крові і
розваги представникам обох
націй.Треба дати Україн-
цям повну рівноправ-
ність. Се буде ліпша екс-
ція смерти Потоцького,
ніж каміні, револьвери,
погроми і стричок ката...
Ческа часопись „Delnické
Listy“ в числі 86 з 13-го
цвітня пише:„З Галичини, сего азія-
тицького кута Австрії, з
котрого через цілі десятки
літ відзивало ся тільки
жалоб і нарікань, звідки
приходили вісти по просту
займовірні, припущені теде-
рами вістку про застрілене
намісника.Не є се перша вістка про
політичне убийство. Про-
тивно. Нігде не було стіль-
ки людей помордованих з
політичних причин, що
власне в Галичині. Коли
тільки в сій країні відбу-
вали ся вибори, то там
завсїгда текла кров, завсїгда
падали трупи. Звичайно
(завсїгда! прим. Ред.) укра-
їнські хлопці падали жерт-
вою політичного морду.
Тепер карта обернула ся.
Жертвою пав найвищий
польський урядник в краю.
А коли шукати мемо при-
чин чину, то не можемо
прийти до иньшого виснов-
ку, як що застрілене
галицького намісника
українським сту-
дентом є в найчистішій
зв'язи з протиу-
країнською систе-
мою влади намісника і
політичної пімсти.Є се цілком подібний
випадок, як у політичних
убийств в сусідній Росії.
Намісник галицький впав
від револьверової кулі, як
падають російські губерна-
тори. І коли Потоцький
заховував ся цілком по
губернаторськи і коли Гали-
чина виглядає як царська
губернія, український сту-
дент поступив подібним
способом як багато револю-
ціонерів-студентів в Росії,
ужив терористичного сред-
ства“.„Pravo Lidu“ виходя-
че в Празі, пише в числі
104 з 13-го цвітня:„Український народ є
найбільше порабощеним
народом в Австрії. Віден-
ський уряд віддав його
цілком на поталу польській
шляхті, за єї льокальські,
невільничі служби у Відні.
А представником сеї шля-
хти, особою, що рішає при
переводженню єї системи і
за неї відповідає, був вла-
сне гр. Потоцький.Отверто висказуємо по-
гляд, що чин такий деінде
в Австрії був би неможли-
вий. Як вісти з Росії читає
ся телеграми зі Львова і
тому львівський атентат міг
стати ся, бо в Галичині

ще нині в багатьох українських оглядах відносини російські.

Тільки тоді, коли країна вільна буде від підданства польській шляхті, коли в Галичині будуть заведені хоча такі відносини, які є в інших краях Австрії, коли переведена буде там рівноправність обох народів — тільки тоді на будуче охоронена буде Галичина від важких політичних конфліктів, вилічатих з ран, які їй завдає дотеперішнє господарство і спокійно розвивати-ме ся.

„Roupost“ виходячи в Берліні часопис в ч. 92 з 13 го цвітня пише: „В Галичині не має право ніякого значіння крім самої польської шляхти. Шляхта панує в соймі, шляхта має в руках всі позиції в публічному житті і допче і доміть само вільно права всего люду. Се що справець атентату на гр. Потоцького є сином українського народу і належить до его інтелігенції, звертає увагу знова і дуже яскраво на судбю нещасного українського народу“. Тут розказує „Roupost“ широко про судбю українського народу і каже, що: „вистрілами у Львові була грізним способом доказана правдивість тверджень українських послів про кривди їх народу!“

Ніхто не може хвалити вчинку довершеного у Львові. Але зрозуміти мусять ся його причини і передовсім мав би зрозуміти їх австрійський уряд. Жаден народ не дасть ся сьогодні гнобити а коли гноблене є видним доптанем законів, як се діє ся в Галичині Українцям, то може прийти се, що переступає ся закон і з другої сторони і уживає ся оружжя в іншим випадку гідного прокляття.

Справець і його вчинок буде суджений. Ми кажемо однак, що далеко більше мала би бути засуджена та проклята, ганебна система, якою „панує“ ся в Галичині та допче кожде право в користь горстки людей.

На терпінє українського народу і на спосіб правління в „австрійській Азії“, — Галичині, в страшний спосіб звернено вчора увагу. Ми би бажали з цілого серця гнобленому народові, аби ціла Австрія примусила уряд до сего, аби зробив порядок в Галичині гідний європейської та культурної держави. Бо так як досі є в Галичині, далі не може бути. Про се хіба по вчорашнім ніхто не сумнівати-ме ся, навіть уряд Бека.

Віденський впливовий журнал „Arbeiter Zeitung“ в статі з дня 14-го цвітня під заголовком „Винуватки“ пише:

„Русини, се парії серед австрійських народів, однак загально вже почувають ся, що далі не йде і йти не може. Як часто

Русини ставали перед собою Австрією та як часто вони описами своєї неволі славляли ся розбудити сумління інших націй! І що вони знайшли? Замість зрозуміти для терпіння негідну наругу; замість помочі проти мучителів і гнобителів глумливе здвигнене раменами! Пригадаймо собі руську депутацію, котра після поганой слави кривавих Баденівських виборів приїхала до Відня, щоб за кривду внести жалобу в „білий палац“ цісарський, котру вважав руський народ за символ людської справедливости! Як з ними обійшли ся, з якою погордою Бадені і Білініські, свідомі своєї сили, їх відослали до дому! Що помогли промови в палаці послів, інтерпеляції й наглядні внесення? Без огляду на те, хто саме був у Відні міністром, відповідь була все одна; все чули ми те саме грубе „енергічне“ опрокняне підозріння, все повну оборону галицької адміністрації, без огляду на те, чи намісник був Бадені, чи Пінінський, чи Потоцький; все ті викрути з легкої руки, брехливі виблудованя, в котрих обманства, шахрайства, перекупства і морди представляли ся як невинні акти вповні впрочім бездоганної адміністрації; все та сама обіцянка на слідства, котрих ніколи не переводжено, все змисна і глумлива рівнодушність супроти страшних терпіння, котрі хочби ізза своєї безконечности заслуговували на найпильнішу увагу центрального правительства.

Повні надії увійшли Русини до парламенту загального голосування та несли з собою віру, що ось тут вкінці знайдуть своє право, своє право як народ і як нація. Але брудна правительствена коаліція знає тільки політичні гешефти, а все, що виходить поза міністерські портфелі, ордері, субвенції і тим подібні цінні добра, викликає тільки їх злість. Чи дивно, що серед того народу, котрий є підчинений чужинському національному гнетові від намісника до поліціанта, від міністра крапа до повітового суді на збирало ся палюче огірчєне, яке вибухло в ділі екзалтованого студента?

Від того дня, коли смертоносна куля згасила життя, котре може найменше (? — Ред.) було винне, Австрія знає, що існує руське питання, питання більш болюче і більш палюче, ніж всі інші питання в сій державі. Богато є винуватків та багато мусять напружити свої сили, щоб знівечити стару кривду того народу, котрому в Австрії випало доси на долю тільки терпіння і нужди“.

Виходячи в Лінці журнал „Tages-Post“ з дня 14 цвітня (властиво з д. 13 с. м.), подаючи першу

вість про смерть галицького намісника, пише: Русини пересаджують усе потроха Росію на австрійський ґрунт. В парламенті говорять по російськи начеб се була краєва мова; перед роком уладили у Львові студенти російським ладом голодовий страйк; а тепер уводять ще і політичне убійство між способи політичної боротьби. Що при виборах в Галичині уживано краєвих способів, фальшованя виборів, урядового утиску, що против руських виборців висилано жандармерію і войско, що полила ся навіть кров, — се належить в Галичині до звичайних річий. Січинський між мотивами свого вчинку виразно вказує на пригоди в Коронді. Він вибрав собі на жертву своєї мети чоловіка, котрий особливо мусять одвічати за все, що влади в Галичині грішать на руським народі. Бож намісник в Галичині є щось ніби віцекороль. Без його хоч би лиш пасивного потурання не міг би утримати ся режим утиску Русинів.

Замах — виводить стаття далше — має без найменшого сумніву характер політичний; і се знов звертає на галицькі відносини увагу цілої монархії і заграниці. Галицькі Поляки все перті жалують ся на гнет і відкликають ся до симпатій всіх народів, коли вони самі десь є в меншості; а в Прусах, де правительством стоїть строго на ґрунті закону, називають своє положення ганьбою людскости і раді би цілий світ змобілізувати против Прусе. Отже добре, що знов раз показує ся світові правдивий характер Польщі, що показує, як нетерпимі відносини панують там, де Поляки мають власть другі народи неволити і переслідувати. Ми чули торік в парламенті при нагоді дебати над галицькими виборами руську пісню: „Згинуть наші вороженьки як роса на сонці, запануєм і ми, брати, у нашої сторонці. Душу тіло ми положим за нашу свободу і покнжєм, що ми, брати, козацького роду!“ І молодий руський студент, що станув местником свого народу, не раз слухав тих пісень та переняв ся тим обурєнем, що його перло до діла“.

Дневник „Aussiger Tagblatt“ в числі з дня 14 с. м. в передовій статі зазначає, що політичне убійство в упорядкованій державі може бути хіба виімковою рідкістю, але інакше має ся річ в Галичині, хоч край сей належить до Австрії. Сказав раз оден австрійський міністер судівництва, що перед воротами монастиря кінчить ся власть державна. Алеж та сама державна власть кінчить ся і на границі Галичини, а се вже далеко гірше — тим гірше, що те, що діє ся в Галичині, діє ся явно, перед цілим

світом. А діють ся там річи, що є глумом в усій культурі і цивілізації. Осудом убійства та покараєм виноватого державна власть зробить ще дуже мало. Смерть гр. Потоцького показала світові знов тую пропасть якої в державі Габсбургів годі найти деінде. Її се наче раба на нашім державнім тілі, котру в інтересі цілої держави треба вигоїти, хоч би тим мало повалити ся панованє шляхотських політиків в Галичині. Коли сумна пригода дасть товчок до того вигоєня, тоді з крови галицького намісника може вирости богате жнивє для бідної країни на Сході. Пригода ся повинна бути упімнєнем для всіх, що мають власть і вплив в нашім державі. Нехай жеж уважють, щоб не було за пізно.

Frankfurter Ztg., обговоривши галицькі відносини, між иншим університетську справу, арештоване студентів, їх голодовий страйк, некорисну для Русинів виборчу реформу і т. и., кінчає: В тім злочині фанатика можна пізнати всю ненависть, яка від двох поколінь панує в Галичині до системи адміністрації. Таких політичних убійств не можна експіювати карою, яка спаде на виноватця. Коли не ухилить ся причин, можна побокуватись найгірших річий, бо політичний фанатизм є заразливий. Сумно було би коли би смерть невинного намісника не викликала у Поляків пізнання, що дотеперішньої системи, котра стала ся причиною тої смерті, годі утримати. Поляки мусять викинути собі з голови, що вони є „пануючим народом“. Галичина є на сході так само руською як є польською на заході. Угода між Поляками і Русинами настане тоді, коли край буде уважати ся не за польську державу, але за провінцію австрійську, заселену двома народами.

Дневник „Koelnische Ztg.“, що виходить за півурядовий орган німецького канцлера, зобразивши гнет, якого зазнають в Галичині Русини, кінчить заміткою, що кровава подія львівська є упімненєм, що крайна пора вже зрвати з системою національного насильства та завести в Австрії систему справдішного національного спокою, опертого на взаємній толеранції і пошані.

„Ostravsky Dennik“ з д. 14 с. м., указуючи на політичний характер кровавої події, згадує про галицькі вибори, про справу університетську, про суд над руськими студентами у Відні, де разом з студентами суджено також польське насильство і польську несправедливість. Кінчить заміткою, що польські дневники всіх відтінків підбурюють против Русинів, так що тепер боротьба між

Русинами й Поляками лише заострує ся.

Берлінський „Vorwaerts“ називає гасблене Русинів Поляками таким самим європейським скандалом, яким є пруська політика у відношеню до Поляків.

Одні лишень вшехпольські і кидапські дневники кричать з піною на устах: разни!.. разни! У вшехпольців, як се звісно є формула „to co innego“, наколи ходить ім о оціне не якогось вчинку їх або кого иншого, то они завжди нею послужують ся. От для приміру пригадаємо тут лишень недавню, бо всего перед двома місяцями розправу п. Добродієвої. (Вона забила генер. губернатора Скалона і втікла до Галичини де єї на жаданє російського уряду арештовано, та по процесі увільнено зовсім від вини і кари. Польська уся преса і суспільність цвітами телеграмами і оцінками витала єю як „narodowa bohaterke“ — Але правда — to co innego!..) Підчас розправи боронив єї адвокат Др. Лазарський, який в суді в оборонній бесіді між иншим говорив:

„Gwałt gwałtem się odpięra!.. Prawo nie jest tem samem co etyka, ale jeżeli chodzi o upomnienie się przez naród o swoje prawo z bronią w ręku to tu i etyka i prawo są zgodne. Jeden z najznakomitszych prawników Ihering w dziele „Der Kampf ums Recht“ (Боротьба о право) powiedział, że naród ma prawo z bronią w ręku upomnieć się o siebie, co więcej, że podłym jest ten naród, który nie pamięta, że ponad paragrafem jest żelazo“.

І австрійсько-польський суд признав рацію сим вигодам адвоката. Обжаловану одноголосно звільнено від вини і кари, зроблено овацію, засипано цвітами.

Січинський зробив се само також — як і Добродієвський „губернатора“, але після вшехпольських дневників тут co innego. Тамтій овації і цвіти — а тому мало вже шибениці з того треба живцем dziec

Болючі крижі і члени

тратять біль і шкідливість після мільйонного натертя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Експелером

Фамільне средство ажыванє по многих краях як ліч проти Руматизму, Сіттики, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зубів. Продають по всіх апіках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

разу, як пише „Słowo Polskie“.

Який же запашний сей цвіт польської „wyższej kultury!“

Найбільший дневник капцеський в Галичині Галичанин — в статі „Причини і послідстві убійства намісника“, яку дістав нібито „одного из старших патриотов“ — намагає ся доказувати, що „в действительности лишь украинская партия причастна сему делу“, що винен тут бувший президент Ради пк. кр. Вобжинський котрий не пособляв москвофілському ренегатству, що винен Шевченко, котрого молодіж більше читала, як учебники апостата (Докінченє на сторони 8-ій.)

Для 9-го с. м. заходом тов. ПОДІЛЬСЬКА СІЧ відбудуть ся в Progress Assembly Rooms, 28—30 Ave A.

Вечерниці В ЧЕСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА. Початок о год. 8-ій веч. Ветур 25 цнт. від особи „гет-чек“ вільний.

Просить ся усіх Українців як найчисленніше взяти уділ в сьому сьвяті.

Комітет.

Важне для церковей!

Сим подано до загальної відомости, що від піз року перебуваю в Америці як арт. різьбар, спеціаліст у всяких церковних роботах різьбарско-позолотарських. Образований в перворядних артистичних закладах та школах європейських, бувший управитель в „Товаристві для розвитку рускої штуки“ у Львові, приймаю вські роботи церковні, як іконостаси вівтарі, проповідальниці, кивоти, baldachini і пр.

Тепер виконую іконостас для церкви в Butler, Pa. Pierce Ave.

Поручаю ся ласкавій памяті з глибоким пошанам

Іван Луговяк

Box 89

BUTTLER, PA.

Бр. „Св. Володимира“ і Тов. „Ньюорский Боя“ устроюють

ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ „СВЕКРУХА“

(комедія з сільського життя в 3-ех актах, Л. Лопатинського) в Суботу дня 9-го Мая 1908 р.

• MANHATTAN LYCEUM 66—68 E. 4th STR.

Н 74 NEW YORK, N. Y.

ОСОБИ:

Іван Кушнір, молодий господар . . . п. І. Заплатинський
Анна, его жінка . . . п-на Т. Шпільфогель
Горпина Баландиха, єї мати . . . п-на М. Мельник
Петро, син Горпини, парубок . . . п. І. Драган
Доня, вихованця Кушнірів . . . п-на М. Шпільфогель
Амброзій Заціравський, писар . . . п. Н. Лазаревич
Гринько Ронгуш, господар . . . п. М. Нижникевич
Річ діє ся в хаті Кушнірів, в наших часах.
Режисер, управитель хорі і музики п. М. Гундич.

ОРКЕСТРА п. Г. СМОЛЕНСКОГО.

ЦІНА ТИТЕТІВ: Крісла 1-рядні 75 цнт., Крісла 2-рядні 50 цнт., Крісла 3-рядні 35 цнт., Місця стоячі 25 цнт.

Початок точно о годині 7-ій вечером.

По представленю БАЛЬ

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
С. Стефан Макар, Phone 46-12
 11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
 роки 1906-1908.
 Председатель:
Константин Кирів,
 140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-председатель:
Іван Парильяк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршон,
 524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семон Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Володимир Лабовський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніт, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Ф. Подивка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
Л. Л. Левицький, Shenando h, Pa.
Оскар Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Каламук,
 91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семон Ядловський,
 Box 76, Jersey City, N. J.

Посмертні вісти.

РИДЖИК СТЕФАН, син Якова і Наталки і член Р. Н. Союзу, від. 55, Carnegie, Pa., помер 7-ого априля 6. р.

ЛЕПАК АННА, донька Петра і Антоніни, членкиня Р. Н. Союзу, від. 96, Pittsburg, Pa., померла 18-ого априля 6. р.

ТАРАСЕВИЧ ІВАН, муж Анни Тарасевич, членкиня Р. Н. Союзу, від. 44, Mt. Carmel, Pa., помер 9-ого априля 6. р.

ЗОФІЯ ГУМЕННА, жена Стефана, члена Р. Н. Союзу, від. 53, Pittsburg, Pa., померла 14-ого апр. 6. р.

ПЕТКЕВИЧ ТОМА, член Р. Н. Союзу, від. 45, Philadelphia, Pa., помер 13-ого марця 6. р. Небійчик походив з Росії, села Корнішкі.

КУЛЕНИЧ СТЕФАН, син Михайла і Насті, член Р. Н. Союзу, від. 8, Elmira, N Y, помер 23-ого апр. 6. р.

ПЕЛЯК КАТЕРИНА, жена Антонія, члена Р. Н. Союзу, від. 109, Ellsworth, Pa., померла 28-го фебр. 6. р. в старім краю. Вічна пам'ять!

Ч. 487 КВІТ \$1000.00 на тисячу доларів, котрі п. Марія Нора отримала як посмертну допомогу по мужу Петрі з Гол. Каси Руского Нар. Союзу в Америці.
 McAdoo, Pa.
 Марія Нора
 Свідки:
 Ян. Шупсак,
 Мих. Грега.
 Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Відд. 7.
 А. Капітула, предс.,
 Павло Рифун, секр.

Ч. 507 КВІТ \$400.00 на чотириста доларів, котрі п. Семан Смоляк отримав як посмертну допомогу по жені Анні з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 West Seneca, N Y, 1908.
 Симон Смоляк,
 Свідки:
 Василь Поданюк,
 Василь Козак.
 Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 149.
 Теод. Петришин, предс.
 Іван Рудик, секр.

Ч. 509 КВІТ \$400.00 на чотириста доларів, котрі Тимко Лесьняк отримав як посмертну допомогу по жені Марії з Голов. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 McKeesport, Pa. 1908.
 Тимко Лесьняк.
 Свідки:
 Т. Касків,
 J M Baker.
 Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 48.
 А. Галашиньский, сек.

Ч. 510 КВІТ \$400.00 на чотириста доларів, котрі п. Іван Парух отримав як посмертну допомогу по жені Парасці з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 Northampton, Pa. 13. Ап. 1908.
 Іван Парух.
 Свідки:
 Йос. Геренда,
 Петро Хомко.
 Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 33.
 Гавр. Онушак, предс.,
 Тарас Кокоцкий, секр.

Ч. 512 КВІТ \$400.00 на чотириста доларів, котрі п. Николай Мицько отримав як посмертну допомогу по жені Марії з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 Northampton, Pa., 13. ап. 1908.
 Николай Мицько.
 Свідки:
 Йос. Геренда,
 Мих. Лукачовський.

Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 33.
 Гавр. Онушак, пред.,
 Тарас Кокоцкий, секр.

Ч. 518 КВІТ \$200.00 на двіста доларів, котрі п. Антін Орловський отримав як надзвичайну допомогу за утрату ноги з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 Smoke Run, Pa. Ап. 21. 1908.
 Ант. Орловський.

Свідки:
 Федор Качур.
 Від місцевого Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 135.
 Демко Фрич, предс.,
 Ант. Клим, секр.

Ч. 524 КВІТ \$250.00 на двістап'ятьдесят доларів, котрі п. Іван Шемела отримав як сир. част. по батьку Василю з Гол. Каси Р. Нар. Союзу в Америці.
 Minersville, Pa. 1908.
 Іван Шемела.

Свідки:
 Іван Бованкович,
 Йос. Вайда.
 Від місц. Уряду Р. Н. Союзу в Америці. Від. 78.
 Семко Будор, предс.
 М. Котляр, секр.

Рух відділах Р. Н. Союзу.

JERSEY CITY, N. J. „Руский мол. Клуб пост. відд. 70. подає до відомости усім, що в місяцях цвітіння і маю приймає нових членів без вступного. Голосити ся до уряду або на бр. мітингу (в п'ятницю по 10-ім кожного місяця).

Т. Лабовський, пр.
 С. Ядловський кас.,
 Т. Гацала, секр.

CLEVELAND, O. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 102 подає до загальної відомости, що в місяцях цвітіння і маю приймає нових членів без вступного.
 С. Брунарський, предс.,
 М. Бабій, секр.,
 Л. Бибель, кас.

AUBURN, N Y. бр. сьв. О. Ник. відд. 38 подає до відомости всім, що буде приймає нових членів в місяцях маю без вступного до 35 літ а від 35 до 40 за пів вступного. Членів буде ся приймає на мітингах відбуваючих ся в галі під рускою церквою на Washington Str. Взиваю всіх членів належачих до Р. Н. Союзу, від. 38, щоби кождий подав докладну свою адресу місцевому секретарови.
 М. Полянський, предс.,
 Іван Міруцкий, секр.
 40 Arlington Ave.,
 Auburn, N Y

ST LOUIS, MO. бр. сьв. Арх. Михайла, від. 14 Р. Н. С. подає до відомости, що вибрано слідуючий уряд на 1908 р.: М. Риджик пред., Гн. Демянчик з. пр., С. Макара секр., Т. Макара з. секр., Гр. Копча кас., Ст. Шубак з. кас., опікуни хорих: Ф. Сорока, В. Грошек, М. Хромога. Контрольна комісія: А. Серняк, Гн. Риджик, Ст. Курила. Дверник М. Жидик.

Уряд.
NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пресль Богородиці, від. 33, взиває, щоби всі члени явили ся на мітинг дня 24. мая, то є в четверту неділю місяця. Вибір делегата на конвенцію. Хто не явиться ся буде караний після статутів.
 Гавр. Онушак, предс.,
 Тарас Кокоцкий, секр.,
 Мих. Чепеляк, кас.

WILKES BARRE, PA. бр. сьв. о. Николая, від. 99, в місяцях маю приймає нових членів за половину вступного. Мітинги відбувають ся в першу неділю по 15-ім.
 М. Годованський.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знакомих, оголошення балів, представлень, сходня і т. п. друкуєм в „Свободі“ по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

Б А Л Ї

устроює тов. „Запорожська Сті“ в Нью Йорку дня 16-го с. м. в Progress Assembly Rooms, 28—30 Ave A. в п'ятнадцяту річницю свогою основана. Початок о г. 8-й вечером. Вступ 15 цнт. від особи.

На сей балъ запрошає ся щиросердечно усі Товариства і Брацтва як і Русинів та Русинок з Нью Йорку і околиці.
 19-20 Комітет.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЪ в Elizabeth, N J

заходом усіх трьох Братств: сьв. Володимира, сьв. о. Николая і сьв. Михайла відбуде ся на дохід місцевої церкви дня 30. мая 1908 р. в Decoration Day, в звисній величезній галі Zingera (Singer Hall) pir Elizabeth Ave і 4th Str. Комітет постарав ся о найліпшу в Елізабет музику так, що навіть найвибагливіші гості будуть заспокоєні. Декорації, услуга, буфет і т. д. знамениті. Сподіємо ся, що ані оден місцевий і замісцевий Русин і Русинка не опустять нагоди забавити свою душу і тіло так, як того єще нігде і ніколи не мали нагоди зробити.

Комітет: (19-21)
 Василь Левчик прд.,
 Василь Гриценко секр.
 Яцко Радзіняк кас.

БАЛЪ І АМАТОРСКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЕ

устроює Читальня „Просвіти“ в Суботу 9-го Мая 1908 в New Academy Hall, 523-55 S 4th Str. Philadelphia, Pa. Початок о 7-й годині вечером. Вступ для мушці 15 цнт., для женщин 10 цнт. О год. 9-й зачне ся аматорське представлене драми в трьх актах „Хто Винен“.

Особі:

Теодор Чайка, багатий господар — п. І. Бабійовський.
 Олена, его жінка — п-і П. Поляк.
 Марійка, їх дочка — п-і І. Прохор.
 Петро, любовник Марійки — п. М. Поляк.
 Іван, его соперник — п. Н. Росолович.
 Перший сват — п. П. Кознарський.
 Другий сват — п. М. Маліцький.

І-й поліцай — п. Н. Сітницький.
 II-й поліцай — п. М. Вишванюк.
 Режисер п. І. Кречковский.
 По представленю хор мішаний під управою п. І. Кречковского. Відспівавє пару милозвучних пісень.
 Тож запрошаєм всіх ПП., щоб прибули означений день а запевняєм, що будуть едоволені. Всіх гостей радо повитає Комітет.

І. Кречковский,
 М. Поляк,
 М. Росолович.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЪ устроює Бр. сьв. о. Николая з Оборн, Н. Й. на дохід церкви Балъ відбуде ся на 23-ого мая в суботу. Початок о 7-й год. вечер, в галі Ст. Кашака на Washington Str. N. 135.

Запрошаємо всіх братів Русинів і сестриць Русинок на сей Балъ. Кождий буде задоволений. Вступ 25 цнт. За забаву і музику ручитъ

Комітет Церковний. ...
 М. Полянський.

БАЛЪ, ВЕЛИКИЙ БАЛЪ заходом бр. сьв. о. Николая, від. 53 Р. Н. Союзу в Пітсбург, Па. відбуде ся дня 30-го мая (Decor-

ation Day) в галі „Просвіти“ на 7-й ул. SS. Pittsburg.

Половина доходу на церкву, половина для каси братства. Початок о год. 3 30 по пол. Запрошаємо на сей балъ усіх: як старших так і молодших.

За добру забаву ручитъ Уряд брацтва.

Н. Войтович пр.
 М. Дмитрів кас.
 19-20 Ю. Березницький секр.

ВЕЛИКИЙ БАЛЪ

устроює бр. сьв. Ів. Хрест. від. 52 Р. Н. Союзу в Holyoke, Mass. дня 16. мая 1908 в Hibernian Hall — Cor. John & Front Str. Початок о год. 7-й вечером. Тикет 25 цнт. Музыка знаменита.
 19-20 Комітет.

„С Т Р А Й К“

Тую гарну, руску, 3-актову штуку зі сьпіваним відіграють на дни 23-ого мая с. р. т. є. в суботу о годині 7.30 вечером члени молоденської Читальні в Тайльор, Па. на галі Otta при Union Str. на протин руского штору. п. С. Збударового.

Хто радби почути наш руский сьпів, та пригадати собі по троха старокраєні обставини, нехай прибуде та чемно і весело переведе вечер 23-го Мая 1908.

19-21 Комітет.

ДЕ СУТЬ

Йосиф Социнський і Семко Бенцаль, оба родом з Залозець, пов. Броди, Гал. Перший 8 місяців в Америці і має перебувати деє в майнах в Вест Вирджинії (правдоподібно в Петерсон); другий має бути в Ньюарку, Н. Дж. Хто мені подасть скорше адресу одного з них, дістане і долара нагороди.

Nykolaj Czechowycz,
 184 Olmsted Ave, Depew, N J

ДЕ Є

моя жінка, Марія Стефанюк. Хто би про ню що знав, або она сама звольте зголосити ся на адресу:
 Franc Stefaniuk,
 Gen. Del. — Blaine, Washington.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЦЕРКОВ!

Принадібно та дешево можна купити всякі церковні річи: великі ікони на полотні, хоругви шовкові і прості, убрання на престольні, підсвічники, площениці, покривала вишивані на столики і на аналогіон, стихарики, ризи і проч.

Пишіть на адресу:
 R. N. K.
 -24 Box 421, Ambridge, Pa.

ПОТРЕБУЮ

старшої інтелігентної жінчини, Русинки, до заряду дому. Інформуватись на адресу:
 Rev. N. Dmytrow,
 Northampton, Pa.

КАПЕЛЬМАЙСТЕР,

образований, капельмайстер з висшими музичними курсами, глядає посади. Учить гри на всіх інструментах та сьпіву сольового і хорального. Приймає також посаду учителя при українській школі.
 (17-20)

Зголошення під адресою:
 Kapelmeister,
 424 Maple Str., Milwaukee, Wis.

НА ПРОДАЖ!

Кілька тисяч акрів найлучшої землі в Норд Дакоті.
 Сплата на 5 літ.

За інформаціями звертатись до
 V. H. Hryvnak,
 -22 Balfour, N. Dak

Накладом „СВОБОДИ“ виийшли Папери листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских геніїв — Шевченка, Драгоманів, Франко, Лисенко і Богдан Хмельницький. Продає друкарня „Свободи“ по ціні 50 цнт. за 25 штук. Адрес:
 „СВОБОДА“
 184 Hudson Str., New York, N. Y.

3 Голіон і онолиці.

— Гм? — Яб, то правда і не споминав більше про Голіон, бо по правді казати, варт віа в теперішню пору тільки акурат, щоб ним чоботи висмарувати.

Біда тільки у тім, що то „раз обрав ся грибом, то мусать лізти у борщ“ говорить народна пословица. Огже щось подібного дієть ся тут і зі мною.

— „Кед сі наш председа, то піш до новінок, щоб шидке зналі, як ми ту пограчюємо“, говорить мені звичайно тут наші голіонці патріоти; „Во як не будеш писадь, то до фраса з таким предедом!...“ От що!...

То-теж мимо моєї волі, подаю до загального відома наших шан. читачів, що в нашім Голіонку уже мабутъ весна, бо тепло. Особливо в Великодну Неділю і понеділок була тут справдішная спєка, так, що неоден в наших Голіонцях Рутенців хотівши попоїсти холоднокровно „св'яченого“, змушений був що хвилювача заходождуватись „лягром“, так, що неодному нашому сараці такої на добре зчуба зачинало уже курати ся. Навіть як довідуюсь, то діялось тут і таке, що оден „римо-католик“, котрий якимсь способом замотав ся помежи наших Рутенців, так подібно в неділю дограв собі у Русинів ковбасою, солонинною і покладками, що опісля влявсь на усі сьвятости, що на шкірі свого черева міг легко вабити не тільки звичайну, але хотьби і т. зв. „свинячу вош“....

Тьфі! до кроть сот! Хтож знова видав подібні пюгавства? скажете шан. читачі. Га! годі, деінде може щось подібного й не водать ся, але тут, себто в нашім Голіонку, уже і такі річи мають місце... Позатим, у нас все по давньому.

Нового тут нема відо, хіба се, що оден тут так званий „прости Петрусь“. Мазур, дійшов у своїй „кавалерській“ практиці в жінками до такої досконалости, що вистарчило йому подібно тільки пригорнути до себе котру, або хотят моргнути оком до котрої, а готова була уже віддати йому кожда, не тільки якесь там „серце“, але в додатку — й цілу себе...

„Але вбанок до часу воду носить“ говорить знов якась пословица, бо і „простого Петрка“ валицянки скінчили ся тим, що одна з його „богданек“ переконавшись, що по кількакотрим таким „пригорненням“ еї Петрком до себе, чомусь еї „шнуруфка“ не хоче доставати, чи як там, пішла до лїваря, а той їй порадив знова, щоб не тратила часу, а лишень заскаржила свого „сблуденьца“ о алімента. Справа оперла ся в суді. Тут показало ся, що за сьвідків крім позивачої ставилось ще щось в чотирь „надобних“ — Зосек, котрим рівнож як і першій за причиною „престе-

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — одгнокра руско народна організація в Америці.

Принимав членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1000.00,
 В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00
 Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ 400.00 дол.
 Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ 200.00 дол.
 Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00,
 В разі утрати: а) обох очей міг або рук \$1000.00,
 б) одної руки, ноги або ока \$200.00.
 Слн отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.
 Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу

Повідомляю риз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу, посилає ся так: на money order ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Даліше так записаний money order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказими до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
 Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменолов).
 2) Книжку місячних свідок.
 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 доларів до каси „Союза“

го Петрка" щось там бракувало. Они діявались у чим діло, такий перед судією зробили гармідер, що сарака аж за голову вкопився.

Коли так, заявив в кінці, то ти молодий бігамісто підеш до кози сидіти таз довго, поки усі ті дурні польські „кози“ не випорожнюють ся. Аж тоді будемо могли вас погодити. А ви, смаркаті, сказав судія далі до заходячихся від плачу „Зосек“, будете знати на другий раз, що то значить д'хлюців „пригортати ся“.

Чам то усе закінчить ся подам пншам разом.

Доколичні, помежи другими й наші Рускі фармери, заходять тут, як чуо в голову, що ім сьго року буде найліпше „рейзувати“.

Во до тепер поплачував тут найліпше — тютюн і цибуля, котру по більші часті з'їдав виключно сам Востон, чу там Востонці зі своїми раками, рибою, слямаками і другою подібною поганею.

Але тепер, після аргументацій наших фармерів найліпше десять-двоцентовий цигаро, на порожній жолудок, придасть ся тільки, що умерлому сьвічку; а попоїсти знова доброї печені з цибулею, то треба перед-усім постаратись о порядний кусень воловини, а на се знова у робітника мійського підчас теперішнього „краху“, гроший дасть Біг!... І така біда.

При спосібности, для заокруглення, не завадить, думаю натякнути, що конвенція „Р. Н. Союзу“ за плечми, а тут наші славні п. п. Союзівці неначе поспалили ся!!

У кого жалі чорнида, то хотьби і олівцем, а пишіть й висказуєть свої гадки у „Свободі“. Не завадить побалакати вспільно...

Михайло Беля.

ОТВЕРТЕ ПИСЬМО ДО П. ГЛАДИКА РЕДАКТОРА „ПОСТУПА“.

Сею дорогою звертаю ся до Вас пане Вікторе з уліною просьбою, щоби Ви дали мені спокій, та не насилали своєї шмати окресленої Вами на сором двадцятого століття „Поступом“! Тим більше, що о Ваші мудрості, які сторуете у тій шматі я Вас ніколи не просив. Єслиби в Америці не було жадної иншої часописи рускої, лише Ваш „Поступ“, то вірте мені, що і тогди не збрала би мене охота взяти до рук Вашого „Поступа“. Не друкуюся нічому так дуже, як тому, що суть люди в Америці, котрих Ви опутали так саме безлічно як ось тепер хотілись опутати мене. і вмовилисте в них, що Ваш „Поступ“ єсть часопис новинка — а Ви Гладик редактором єї — Чистий сміх, кпини з журналістики і з правдивої цивілізації. Так як кожний бон, пниця або розпустниці, покликуючи ся на се, що жие на „фрі контрі“, провадить без жингиди своє відражающе чесного чоловіка ремесло-бізнес, так само і Ви пане Гладик, начхавши на встид! на гонор! на амбіцію! провадите проститутки способом свій бізнес і називалисте его „Поступом“! Ч. 13 відсилаю Вам ге-

тут, щоби хто не побачив его у мене, та не назвав мене через те варіантом.

McAdoo, Pa. 15. апр. 1908.
Post Master.

Відповідь Гладикови.

I.

В 12. числі „нещасливого Поступа“ розписав ся Гладик о п. Мик. Бабієви, та своїм некультурним способом виліяв на голову п. Бабієви ціле ведро „поступових помпів“, думаючи, що по наших плейзах всюди виводять ся такі дурні, як в редакції Гладикового Поступа, і повірять его брехні! Але перераховав ся дуже Віктор (у Русинів нема такого імені „Віктор“ хіба у Італіянців, Іспанців, бо я не знаю жадного Русина, а до того ще твердого, от як Віктор Гладик, щоби був хрещений Віктором! Не знаю, чи не буде Віктор значити по руски злодій! щось так мені здає ся. Я певний, що Вікторови мусить іти, як з Петрового дня, бо як то кажуть: „покажи мені свій варстат, а я тобі скажу який з тебе майстер! а що Поступ, ми Русини, пізнали до шпiku, як звичайну піячку блювотину, ординарну шмату, тому о Вікторі, майстрі від Поступу нема вже що і говорити. Поступ бреше як би му хто за те заплатив! і тепер пан Віктор з Поступа здоровезно перебрехав ся говорячи, що п. М. Бабієв опустив McAdoo і добровільно а навіть против волі македонських Русинів, котрі пізнали в П. М. Бабієв правдивого, широкого приятеля і шкільної дитвори і робучого люду. П. М. Бабієв зложив у нас в McAdoo хор, з'організував групу театральну, давав різні представлення а зиск з представлень обертав на церкву. Ми македонці не можемо днесь пережалувати, що пустили від себе п. М. Бабієв, а то булбисьмо днесь далеко вижше своали! Але що то говорити сїпому о барвах, а Вікторови Гладикови о чесності? Гладик думає, що хто яда флякі, мисліть же кажди такі! Пане Вікторцю! таж македонці знають Вас зі всіх боків, навіть з Ваших не дуже то делікатних жартів з дівками, які привелись з New York-у до McAdoo свого часу, а вже о Ваших виступах в македонських салюнах нема що і згадувати! Як би Віктор мав хоті прохати чести, тоби не писав ся Гладиком! Але що! Смулюю в очі, а він каже що то мавший дощик паде! дуже здоров! Тай говори з ним!

McAdoo, Pa. 23. апр. 1908.

Андрей Капитула,
Стефан Поступак,
члени хору і дружини театральної.

II.

В 15-ім числі „Гладиківського Посувача“ було набабрано, що о Підгорецький з Нью-Йорку слякував будьто з наказу Єпископа два рази віче в Брукліні. Ми, урядники бр. Пресвь. Троїці в Брукліні, заявляємо що о Підгорецький не знав навіть до послідньої хвилі про наше віче, і аж доперва на наше запрошення прибув. Сей! Гладик, єсли Ви є великий прихильник царо-славянської віри, чому же Ви не виповняєте єї заповідей, але нападаете зі своєю пиматою на невинних людей? Чи може парославно-кнутаєкий обряд не поєдає жадних заповідей, а похваляю всяку лож і брехню?

От, правда, добре що привадав я собі гаспадіна Гладика. Мені одия чоловік оповідав байочку за цю, і я відставши нехотючи вашу шмату до рук пригадав собі єю. То було так: каже, я мав пса, а той псє не стеріг моєї хати і не хотів гавкати, то єму не дав їсти і прогнав від себе. Той собака скитав ся довгий час по улицах села і забував до одного з господарів. Той го-

сподар амплосердив ся над ним, дав єму їсти і привадав на грубий ланьхух: (який і вас чекає! Сей псє, з боями, щоби і сей господар не прогнав его, став аажерто гавкати, кого лиш зобачив (прим. як Вл and Co) Нєраз відважив ся і за ногу перехождячого ухопити. Але, розуміє ся, що але на тім вийшов бо кожний з нападених дав єму пару разів по зубах і через те сарака утратив всі свої зуби і господар такий прогнав его від себе. Уважайте, п. Гладик, щоби і з вами на старість не було як з тим псом. Я знаю, що ви мусите гавкати неначи той собака, з котрого ви взяли примір, бо інакше не булб чим заповнити шпальт вашої шмати. Ми, видите, брукліньські Русини-Українці, заснували читальню „Просьвіти“ без нічийї помочи і навіть без відомости о Підгорецького, як мур грек, кат. обряд. Далше знаємо і віримо в то, що самі московські царєславни попушки висмивають і називають вас „заблудний хазоль дурак“. І як же не будуть висмивати: нехай приміром свиня приїде до вовка і скажеть ся, що друга вижєрла з єї жолоба їдо, і просить щоби той вовк пішов пообгризати тамтій уха; вовк наперед зїсть ту безрогу, що коло него, а опісля піде за тою другою. Сей, Гладик! Ми, брукліньські Русини-Українці радимо вам взяти ся до честнішого діла, як Ваше редакторство, бо то за великий тягар на вашу голову а малий дохід; лутше зробите, як возьмете ся до чесного ремесла, прим. згортати болото по улицах, або взяти шнурок і палку і так спадерувати за безробітними собаками. Себ вам було більше до лиця як редакторство.

Ми ніколи на вас не нападали і нехочемо ніколи бабрати собі рук поганею, і тому просимо, і ви не пхайте свого рила до нас, бо нащо вам, аби ми з вашого рила повбивали зуби і заложили дріт. Возьміть собі се на ум і ніколи тихих і спокійних людей не нападайте і незначайте їх до царєславного стада.

За комітег брт. Пр. Троїці.

Мик. Заверуха, предс.
Гр. Тимчичин, секр.

За коміт. читальні „Просьвіти“.
Павло Муж, голова чит.
Юл. Павчак, секр.

III.

Не належить то до гонору ставати порядному чоловікови до бесіди з простою уличницею, або обірванцем бомом! Не хотіло ся і мені робити Гладикови чести, та з ним стати до розмови у „Свободі“, та не для Гладика се роблю, а для тих людей чесних та поважних, котрі читають від часу накиненим їм Гладиком Поступ, щоби ті люди знали, що то за скотина єсть той Гладик. Послухайте добрі люди, та осудіть самі редактора Поступа, Гладика, а я розкажу Вам лише голу правду, і більше нічого, лише правду.

У 12-ім числі „Поступа“ 20. марта с. р., пише Гладик під наголовком: На розум і пораду Михайлови Бабієви, такі клевети, такі безглузді дурниці на п. Бабієв, дяко-учителя і нашого колишнього громадянина та просвітителя нашого і наших дітей, що чоловікови кров бурить ся в жилах, як може чоловік так низько упастись, щоби такі брехні у світ пускати та людей ними морочити. Пан Михайл Бабієв був у нашої парохії в McAdoo, Pa. через 2 роки учителем. За той час вишколював дуже гарний нотний хор церковний, з'організував групу театральну, давав представлення публичні, з котрих церков наша мала красні доходи а мекадунська Русь честь-слава у других народностей. У нас, в McAdoo до того було вже дійшло, що англійці, айриші, та другі народности співали по стріті рускі пісні!!

Ми Русини росли у гору видячи як наша мова руска, наша пісня руска розносить славу рускому імени, ми були на себе горді серце росло, хотіло ся жити, бо варта було жити. Все те маємо завдячити пану Михайлови Бабієви, нашому учителеви. Ми македонці не мали і здає ся не скоро будемо мати так совісного, щирого, патріотичного учителя, яким був п. М. Бабієв. Мої діти, а і других, ходивші в тім часі до школи, винесли зі школи правдиву науку, та, що лише діти з п. М. Бабієв школи уміють по руски читати, писати і гарно співати — я покликую ся на тих дитий родичів, а і на самі діти, бо они вже нині не діти, а росла молодіж! А такий зва-рйований Гладик! опришок газетярський! сміє несласу кидати на чоловіка праці, чести, патріотизму! Тож кого назвати тепер чоловіком чести пане Віктор від Гладиківського Поступа? Преосвященного єпископа нї, отців духовних нї, честне учительство нї! то певно хоче бути тим чесним Віктор Гладик?

Я гадаю, що вже недалекий час як нарід пізнає ся на Вашій чести!

McAdoo, Pa. 25. апр. 1908.

Андрей Шквір.

Українське Видавництво „Ранок“ в нївї.

Вийшли з друку книжки:

Драгоманов М.: „Старі хартії вільности“ 40 коп., „Рай і поступ“ 40 коп., „Заздрі боги“ 10 коп., „Швейцарська спілка“ 10 коп., „Про волю віри“ 10 коп., „Євangelьська віра в старій Англії“ 5 коп., „Царство Боже внаутрі вас“ Л. Толстого 10 коп. — Стеценко К.: „Ще не мерла України!“ слова П. Чубинського, народне видання (ноти) 15 коп., „Прометей“ слова Ол. Коваленка (ноти) 45 коп. — Піменова: „Цілість держави і автономія“, перекл. Ол. Коваленка з 10 коп. — Коваленко Олекса: „Горбокопчик“ казка віршами 20 коп. — Лозинський М.: „Польський і руський революційний рух і Україна“, І. частина 35 коп. — „Розвага“ український декламатор Артистичний збірник поезій, оповідань, жартів, сатир і гу-моресок для читання і декламування на сцені, вечірницях, літер. збірках, драмат. школ. і пн. Уложив Олекса Коваленко, том I, друге видання, до 600 стор. гарного друку з 62 портретами поетів письменників і артистів, з малюнками і вінетками. Ціна і карб. 25 коп., в артистичній оправі і карб. 75 коп. — Теж Том II, в якому надруковані твори, що не увійшли в перший том, з 50 портретами до 500 стр. Ціна і карб. в оправі і карб. 50 коп. Адреса: Українське видавництво „Ранок“. Київ, Іванівська 75, Олексі Коваленкові. — Росія. (19-22)

ВСІЯКІ ЗВИЧАІ.

Кожний край і кожний нарід мають свої питомі звичаї і обичаї, які суть наслідком обсервації натури. Вони залежать від клімату, окруження і жерел краєвого багатства. Наш спосіб життя різниться від способу життя усіх других країв, однак як поучив нас досвід, се виходить для нас на добро. Одним з найрозумніших звичаїв американського народу є при-вичка прочищувати з весною свою кров, яка протогом зимових місяців збирала у собі багато нечистостей. І є лише одно-однісеньке лікарство, яке в натуральний спосіб прочищує кров, а ним є Трінер А. американський Еліксир Гірного Вина. У нїм нема ні потапу, ні живого срібла, ані ніякої другої трутини і

тому він не нищить жолудка. Воно ділає лише на органа травлення і зневолодіє їх до нормальної праці; тоді поживу докладно перетравить ся і вона переміняєть ся в чисту кров, яка скоро заповнить Ваші жили. Коли відчуваєте се бе пригніблєням, змучєням, маєте абстуркцію, коли Ваше травленє не є зовсім в порядку, то сей лік очистиє Вашу кров. По всіх другєторак.
Jos. Triner, 616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Книжки

які можна дістати в складі книжок „Свободи“:

Америка 15 ц.
Англія та пустельники і т. і. 15 ц.
Біблія велика 2 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся 15 ц.
В Старім і Новім краю 25 ц.
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7. 15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці 10 ц.
Дещо про звір'ят 30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5. 15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6. 15 ц.
Драгоманів 25 ц.
Емігрант 15 ц.
Жовнір 10 ц.
Журавлі 10 ц.
Житє Ісуса Христа 1.50 дол.
Житє зарібки, організації і т. п. в С. ол. д. жавак 15 ц.
Земельне пиян 15 ц.
Зуб за зуб 10 ц.
Казки про Жидів 15 ц.
Історія Руси з образками 10 ц.
Капітал і праця 15 ц.
Книжка Рахункова 50 ц.
Казки про Жидів 15 ц.
Марія 10 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу 20 ц.
Навернений Грішник 20 ц.
Народний рух австро-угорських Русинів 15 ц.
Новий Завіт 2 дол.
Образки і загадки 10 ц.
Оповідання 15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Про відступників від рос. православ'я 10 ц.
Про нутро землі 25 ц.
Підземні скарги 25 ц.
Покуса 10 ц.
Псалтир 1 дол.
Релігійні віровання старинних народів 20 ц.
Розмова Поляка з Русином 10 ц.
Смерть 10 ц.
Стародавні казки та оповідання 15 ц.
Степові люде 15 ц.
Страйк 20 ц.
Стрілий на смерть, робітнича драма 15 ц.
Товариска ворожка 15 ц.
Унія в Америці 20 ц.
Хто з чого жие 15 ц.
Які то є люди на землі, з 20 образками 50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати 15 ц.
Через кордон 15 ц.
Якої нам треба науки 5 ц.
Руско-англійський тлумач 60 ц.
Польско-англійський тлумач 15 ц.
Коляди 15 ц.
Молитвенники в красній оправі
Бог Надежда моя 2.50 дол.
Хліб Душі 2.50
Druh Duszi 1.50
Druh Duszi (в звич. опр.) 75 ц.
Молитвенник малий 1.50 дол.
Відець 1.50
Зборник 2.30

Також можна дістати:
Книжочки колекторські церковні 10 ц.
Книжочки Братські 10 ц.
Метрики хрещення 3 ц.
Метрики шлюбні 3 ц.
Метрики смерті 3 ц.
Помияник померших душ 10 ц.
Пашіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson Str., New York, N. Y.

КАЛЕНДАРІ

на рік 1908,
видає Р. Н. Союзом
Ціна книгарська для нечленів виносить 35 цт.
R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

ПРИЙМАЄТЬ СЯ ПІДПИСКА

НА 1908 РІК
на щотижневу газету

„С л о в о“

Рік видання другий.
„Слово“ призначене для українських і сільських робітників. Через це „Слово“ особлившу увагу звертатиме на прояви робітничого руху на всім світі і особливо на Україні.
Обстоюючи справедливі національні домагання українського народу, „Слово“ не меншу увагу звертатиме на потреби і прояви національного життя українського народу Галицької, Угорської і особливо Російської України.

Підписна ціна з пересилкою і доставкою: на 1 рік 3.00 дол. Адрес редакції і контори: Київ, Большая Владимирська № 76. Видавниця: О. Корольова. Редактор: С. Геттюра.

ПРИЙМАЄТЬ СЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1008 ГІК

„Рідний Край“

українська тижнева часопись.
При Рідному Красві виходить додатком

„Молода Україна“

щомісячна часопись для дітей старшого й меншого віку.

Плата на рік за обидва видання 3.50 дол. Передплата на „Рідний Край“ без „Молодої України“ не приймаєть ся. Обидва видання виходитимуть під редакцією О. Косач (Олени Пчілки).

Адр. контори і редакції: Київ, Марїнсько-Благодіщенська 11, 97. Для ознайомлення з часописею „Рідний Край“ — одно чисто посилаєть ся дармо

СЕЙ ПОДВІВЛЮЮЧИЙ ЗІГАРОК 498 ДОЛ.
Жадна оферта зигарок не є в прибілизно тій! Дуже високий гатунок, найліпше час тримачув на землі. Виглядає, виглядає як найліпший золотий зигарок. Дубельтою обкладений красю вироблений в дорогішньому камені осередок, патентований регулятор не магнетичний, спринг як волос, випробований, урегульований а гварантований на 20 літ. Пославсь з дерев'яним лапашком С. О. D. 4498. Поділіть ся на него і єсли увидите, що се єсть подивляючий зигарок, запла тіть агенту експресу суму і кошта посли, єсли ні, зверніть на наш комт. За заордеруваннє або спрощеннє і зигарок і лапашок за дармо. Єсли пришлєте 498 дол. на кождий зигарок враз з ордером відіслаємо зигарок і лапашок. Се заощадить вам кошта оплати. Пашіть який хочете дамський чи мужський саван. FIELD & Co. Dep. 23, 163 Randolph Str. CHICAGO, ILL. (16-19)

UNION Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.
Найліпше місце, де можна купити шифкарт до старого краю, як також переслати гроші до Галиччя, Угорщини, Росії і других країв по тій ціні.
Дасмо також позички на моргч.

Сей елєгантний Зигарок 375 дол. Замки купити зигарок, пришлєть своє іні і адрес, а ми вшлємо Вам сей красний зигарок і лапашок експресом до одилення. Єсли узмете его на рівняний с зигарком за 1500 дол., а заплата агенту експресу наш спеціальний прайс 375 дол. а зигарок і лапашок враз. Дубльований обкладений каменем осередок, патентований регулятор не магнетичний, випробований, урегульований а гварантований на 20 літ. Пославсь з дерев'яним лапашком С. О. D. 4498. Поділіть ся на него і єсли увидите, що се єсть подивляючий зигарок, запла тіть агенту експресу суму і кошта посли, єсли ні, зверніть на наш комт. За заордеруваннє або спрощеннє і зигарок і лапашок за дармо. Єсли пришлєте 498 дол. на кождий зигарок враз з ордером відіслаємо зигарок і лапашок. Се заощадить вам кошта оплати. Пашіть який хочете дамський чи мужський саван. FIELD & Co. Dep. 23, 163 Randolph Str. CHICAGO, ILL. (16-19)

По війнстві Потоцького в Галичині.

(Докінчене зі стор. 5-ої.)

Цапка. В об'єднательній ідеї, в національній одиниці Русинів, з московським народом в культурній общности з руским народом, бачить Галичанин той чародійний лік уздоровлення рускої суспільності в Галичині, забуваючи в своїм засліпленню, що як раз нігілізм, який загнєгував і затроїв російську суспільність, перемічує ся власне з Росії до Галичини і що нам треба всіма способами хоронити наш нарід від того рода культури яку раз „Галичанин“ проповідує, щоби молодіж руска і нарід руский відчував ся своєю мовою, заціплює погорду і ненависть до нашої матерної мови і народности, звеличує пам'ять Наумовича, Мончаловських і т. д.

З наших, американсько-кацапських дневників — „Правда“ заняла в двопальтовій статті становище, з якого виходить одно: Ось дивить ся панове поляки які ми культурні. Возьміть нас, пригоріть, купіть, бо ми для вас, як і для кожного сильного міру сего, маємо льокайське лизане лап, ми так гарно витресовані раби, що самі вміємо собі на карк закладати ланцюг, що зможемо цілувати сю лапу, яка нас бе по паці. Вистоюване по передсінках паньських і лизане лап не лиш панів але і їх фірманів уже так в війшло в кров і кість редактора „Правди“, що він і на американський земля не годен позбутися сього недуги. Йому і тут видає ся, що він все еще шляхотсько-папським посіпакою і отот за се всунуть йому у лапу трінгеля.

„Москвофільські альянція повинна польська суспільність відканути в відрозю“ — дословні слова дневника польського „Głos“ з дня 14 го цвітня с. р. вони дають ся в нагартнійше характеризують моральну вартість царських наемників. Ми не потребуємо хабі додавати, що не дуємо терроризму приймаючи як средство в політичній брбї. Тим шляхом не діде ся до освободження людю. Одинцю можна у сунути, але все такий по зістане система. Але коли не узнаємо вчинку, то все такої мусам мати зрозуміння его мотивів. Однак до сего треба виличити ся з лизуєства і рабства.

Дальше безличною брехнею е, що бутьоби по убистві „бито окна у всіх русских и украинских заведеніях“ — по тій простій причині, бо власне „руссіє“ юноші були провідниками польських хуліганів і они їм показували і водили їх під всі наші інституції. Дальше безличною брехнею е, „що поліція уважала много укр. студентів“, бо були всего

уважені: ст. М. Цегляний і Замсера, 3 сестри Сичинського, Марія Королікова і мати его. По трох днях випущено усіх на волю крім матери. Отже тут показує ся, що „Правда“ написала „брехню!“ Що до дальших заміток „що ми народ анархистів“ і що „русскає“ будуть боїтись в Америці як „чорної руки“, то в сі слова хіба і сама редакція „Правди“ не вірить. Вониж предінь отверто признають ся, що они а росіяни то адін народ. А де зродила ся і повстала анархія як не в Росії, поміж рускими?... Як они дотепер не боялись признавати ся до сего єдинства, то нехай і тепер оплять спокійно — світ не такий глупий і уміє розрізнити синицю від журавля. Навіть і сам „Кієвлянин“, одна з найбільше чорносотенних і об'єднательних часописей в Росії не мішає уже більше Українців з „руссими“ (москалями) та пише в статі з нагоди війства Пот., що причиною війства був гніт Подяків над „Русинами“ (що в Росії значить те саме що Українцями) а не „руссими“ (як себе самі коренні Москалі в Росії називають).

„Правда“ називає Сичинського злочинцем. Так пишуть свої (!?). Тимчасом і та лійська часопись, що виходить в Триєсті (Австрія) „L'Independente“ пише про нього так: „Мимо жаху, не можемо стати перед сим молодцем і кинути йому в лице те ганьбляче слово (злочинець), сільне для всіх тих, що нищать жите. Ст. Сичинський має за собою бездоганне жите, він знищив свою будучність, що більше, віддав сам себе на смерть.... Є в пім стоїцизм воюка, який без жаху жде ворожої кулі і байдуже йому, коли вона повалить його на землю, напоєну його власною кровію... Він ненавидів, але не тою брутальною ненавистю, якою ненавидимо кожного, хто нас обидив, але тим благородним гнівом, яким ненавидимо кожного, хто допче права народу. Він убив, але і його жите буде знищене, чи в одній минуті, чи літами тюремної агонії — конання. В Сичинським були самовіднене ся, безкористність, самопожертвовање“.

Так менче більше задиляє ся цілий культурний світ — виняток становлять лиш вшехпольско шляхотські дневники і кацапи. Коментарі здаєть ся злишні.

Мимоходом ще треба згадати для хронікарської точности голос „Ам. Русс. Вістника“. Се, що там набабрано, се такий хаос і брак найкардинальнших відомостей географічних, історичних і етнографічних, що мимо найлутшої охоти, годі того брати серіозно, та треба лиш здвинути раменами і спитати, чи се писав чоловік при здоровім умі.

Свідство в справі Сичинського веде ся у Львові в дуже строгій тайні. Польські деякі дневники підносять голоси, щоб судив його який инший, а не галицький суд, бо се причинилоб ся до ще більшого роздратованя обох сторін. Як рішати сю справу власти, поки що не відомо.

\$3.50. Рідка спосібність! Ми закупили за готівку цілий фабричний запас сях годинок за дуже низьку ціну. Сі годинки були продавані по 15.00 дол., однак ми тепер продаємо їх по 3.50 дол. Мають на 20 літ тривалу поволучувану коверту. Годинки сьтє мужескі або дамські, гарантовані на 20 літ і висаджувані цінними каміннями. Показують час як найдокладніше і тому сьтє поручені усім тим людям, котрі працюють прим. при звільненнях. Таку годинку вислаємо за одержанем 3.50 дол. або пославемо через експрес на С. О. Д. 3.50 дол. і оплата експресу і уповизначення кожного до вишлючої власности годинки. Оплатити сі можна ще перед заштоу. ДАРОМ гарний поволучуваний годинник в брелюком до кожної годинки. Пишіть докладний адрес: R. A. FRETHER & Co. 52 Dearborn Str. Chicago, Ill. (9-21)

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
Ю ЛІАН ЧУ ПНА
Консулярний комісар.
Полагаюче всі справи в Галичині Процеса спадковий і ґрунтовий. Відборе гроші від довжиків. Справи війскові Споридають контракти, доносотія і всі інші документи. Перепроводжувє інстабуляції і всі висис рішотні. 2-3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.
Адрес поштової: JULIAN CZUPKA, LL. D. P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

Harry E. Paul.
Робить камінні нагробники, хрести, памятники.
Pir Пайн і Марнет уличь,
ПОРТ КАРБОН, ПА.
ДОНТОР ШТАЙН.
Рядує: від 8 до 10 рано, і до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.
18 E. Oak St., Шенандоа, ПА.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08
Офіс отворений від 7-ої рано до 8-ої пополуд. В неїдї від 10-ої год. рано до 12 пополуд.
24 Elizabeth Street, Derby, Conn.
ВСІ РОБОТИ ГАРАНТУЮТЬ СЯ.
Офіс коло Derby Gas Company.

HOWARD ALBERT.
Аптінар.
Продає всілякі ліки по найнижших цінах. Ліки Севери.
ЛАНСФОРД, ПА.

Перший міжнародний банк
в Шенандорі, Па.
Капітал \$100,000.00
Надвизка 150,000.00
Нерозділені зиски 22,457.34
Депозити около 1,000,000.00
Банк сей має найбільшу надвизку зі всіх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.
Принймає вклади від долара по чашини.
Хто хоче, аби его гроші приносили процент, нехай їх вложити до Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

HERMAN SCHULTZ.
Конструктор і будівничий.
Всі роботи полагаюче сей час і точно, як таном подає ціни на всілякого рода роботи. 36
АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

УЖИВАЮЧИ ТЮТЮН.
Золота годинка і ланцюжок, гарантований на 20 літ, вартости 23 долари. Таку годинку дамо кождому, хто поможе нам розповсюдити наш найліпшої якості тютюну. Ви можете легко розпродати тютюну за 6 доларів між ваших приятелів і за те дістанете даром сю гарну годинку.
Подайте нам свою вправну адресу.
EUROPEAN TOBACCO CO.
33 Leonard Str., Dep. 51, New York, NY.

РУСИНИ! Си хочете дістати добу і шану домовину і щоби похорон виносив Вас як найшанше, удайтесь до:
JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.
Telephone Calls Office 52-2.
„ „ House 18-2.
А подякуєте і пізнаєте чесного чоловіка.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.
Капітал \$50,000.00. Надвизка нерозділені зиски \$93,000.00
Заснований 1864 року.
Найстарший Народний Банк Скулхил Кавніті.
Провадить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий світа Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом осілних 5 літ і вносять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Стефан Рябець
має у себе найліпші напитки, цигари і папіроси. Має таном добре зарпуджену гресерню.
СПРОБУЙТЕ!
Mahanoy Plane, Pa.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі: від 8-ої до 10-ої год. рано, від 2-ої до 4-ої попол., від 7-ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269-B

K. G. CIESLAK,
ФОТОГРАФ.
Сли хочете в малій фотографії зробити великий портрет, то прийдіть мені малу фотографію, а я Вам в неї зроблю таку велику як хочете.
2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛІКАР.
Лічить всілякі хвороби, жіночі, мужескі і діточі — совістно.
Видічене, если можливе, гвалтує.
Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
58, 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA.

Here in America

Можете набути тої доброї, здорової Правдивої франкової домішки.

Она єсть славна на цілий світ. Її завдячують старокраві куярі можливість роблення найліпшої кави.

Она робить добру каву дешевшою, а дешеву каву лучшою. Не треба богато давати, а вже кава набирає ліпшого запаху і смаку.

Закладайте від свого грасерника правдивої Франкової домішки і не приймайте жадної другої. Можете сі пізнати по нашій знаку охороні — млянку кавовим.

H. FRANK SCHNEE & CO.
Американська філія:
FLUSHING, N. Y. 3

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
Капітал і Надвизка \$700,000.00
Депозити 4,700,000.00
Пересилає також гроші до краю, продає шифарти, виробляє контракти, полагаюче справи війскові, а від вложених грошей платять 4 процент.
Банк сей затверджений гонернером оштей.
Розмовлять в нїм по руски.
10' ner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Ціни і прови вислає даром.
Можете писати до нас по руски, словенськи або польськи.
R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.
Капітал 100,000.00 дол.
Надвизка 120,000.00 дол.
Депозити вказне мільона доларів.
Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередню контролю тогож уряду.
Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в яким містять ся почта.
Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує до року тисячі доларів проценту своїм коштумерам, котрі мають в нїм свої гроші.
Там розмовляє ся по руски.
Merchants National Bank
на розі уличь Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

Цей \$20.00 Затарок за \$5.45.
This \$20 Watch for \$5.45

З виборним дамским або мужеским ланцюжком. Подумайте! Подавляюча оферта яка где коли була. Жаден порядний нагляд не в силі наслідувати его. Послаєсь цілювото на наше ризико. Можете оглянути его на експресовій офісі. Порівняйте его в яким небудь другим загарком, котрий коштує 4 рази тільки, прочитайте нашу гаранцію, а знайшовши чого сподівалисьте ся, неувачай на нагода в історії загарків, дайте експрес-агентови \$5.45 і оплату експресу. Бєлиб однак думалисьте, що наша заява неправдива, зверніть загарок на наш кошт. Жаден процент, жаден профіт, жадні агенти, ми продаємо просто в фабриці. Величезна розпродаж уможливила нам дати Вам сю оферту, менше як одна третя ціни, яку платять кушці, хочаби продали загарок за 20.00 доларів.

СЕЙ ЗАГАРОК ЄВІНТОНА
окадник і осередок гарантований на 20 літ. Рівний в вигляді до першого золотого загарка, злібно вироблений оладник чисто золотом вироблений дубльований кверти, осередок виломлений дорожчиними каміннями 3 1/4 плити, патентований регулятор, гарний цферблат, цілювото випробований і виперульований вимий виїде в фабриці. Не коштує Вас цента то віддати, чи се є загарок про Вас. Лишень пишть Ваше ім'я, адрес і Експрес-Офіс, а ми сейчас вишлемо загарок. Хочете загарок, чому не напишете? Спеціальна оферта. Если заордеруєте 6 загарків, пішлемо Вам один загарок і ланцюжок цілюм за дармо. 7 загарків за 32.70 дол., а если приплете цілу суму вашого купна (один або більш) а Банком ордерам, пішлемо загарок і ланцюжок відворотною поштою реґістровано, всі видатки вказані, се значить зашаркове 50 цт. на кожнім загарку. (16-19)
NATIONAL CONSOLIDATED WATCH CO.
Dept. 438 CHICAGO, ILL.

Frank Posluszny
Готельник
Найліпші тутешні і імпортовані напитки.
Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
Телефони:
Bell 39-J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St.
PITTSBURG, PA.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ПАРІТЬ ПИВО НА КРАВІЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по-Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не бо єсть здорове і буде пийти. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.